

Sevgili Okuyucular

Günlük hayatımızın bizim her an birçok ruhsal hallere girmemize sebep olan iniş-çıkışları olmasa, nerdeyse, yaşadığımızın farkında olmayacağız. Tekdüze ve tek yönlü hayatın basit konforu peşinde koşmak ve yüzeysel mutluluk avuntuları arasında nefes tüketmeyi marifet saymak yüzyılımızın en şahane aptallıklarından biridir.

«Yaşama sevinci» denen bir tekerlemenin, mutluluk denen bir aldatmacanın ve sevgi denen sanrının, kendi kendilerine çalışan mekanik faaliyetlerden olduğunu bilemeyecek kadar uyur-gezer halde, ayak sürüyerek dolaşıp duran insanın hali nedir?

Bilginin, Anlayışın ve Yapa-Bilmenin Kendini Bilmek'le başladığını; attığı adımın şuuruna vararak olupduran'ın farkına varmanın ancak mümkün olduğunu; her an ayrı bir ruh hali geçirerek özümüzü anlayamadığımızı, «BEN NEYİM?» sorusuna cevap veremediğimizi ciddi olarak anlayabiliyor muyuz?

Doğmak ve Ölmek ikileminin öncesini ve sonrasını merak etmeyen, bilme ve anlama çabası göstermeden yalınkat yaşamının, hemen hemen hiç denecek kadar mesafe katetmemize sebep olduğunu kavrayamayacak kadar idraksiz olmanın sıkıntısını neden duymuyoruz?

Kendini hür sanmanın bugünkü anlamı kendini makina-insan olarak teşhis etmektir. Düşünüp karar verdiğini, seçebildiğini, muktedir olduğunu ve yapa-bildiğini söyleyen insan HERŞEYİ otomatik sistemlere bağlı olarak yapmaktadır. Ruh'un bedene bağımlı oluşu bunun zaruri neticesidir. İşte «Kutsal Savaş» bu durumu idrak ettikten sonra şunu sorarak başlar: «BEN GERÇEKTE NEYİM?» Varlığımın şuurunda mıyım? Ben kendimde miyim? Bildiğimi, anlıyor muyum; anladığımı yapabiliyor muyum?

★ ★ ★

Suat TAHSUĞ, «Ben Neyim» sorusuna hayatı boyunca çaba harcayarak cevap arayan bu aziz kardeşimiz Dünya'dan ayrıldı. Arayışını sürdürecektir ve cevabı muhakkak bulacaktır. Yolu açık olsun.

Selâm ve Sevgiler.

Ergün ARIKDAL

REALITE

ERGÜN ARIKDAL

Tövbe ve Ölüm

(Konferans Özeti)

Tövbe ve ölüm konusu, birbiriyle oldukça ilgili iki konudur. Çünkü insanlar, her nedense, belli bir yaştan sonra tövbe etmenin ve ölümü hatırlamanın gerekli olduğunu düşünürler. Yani onlara göre insan, ölüm kapıya gelmeden ölümü düşünmemeli, genç yaşta iken de gereksiz tövbelere başlayarak hayatı kendine zehir etmemelidir. Peki, öleceğimizi anladığımız zaman, neyi kurtarmak istiyoruz ki; ne umuyoruz ve ölüm sonrası hayattan ne bekliyoruz? Bir de bunu düşünmek gerekir. Öleceğini anlamak mühim değil! İnsanın, ölümün var olduğunu anladıktan sonra yapması gereken şeyler önemlidir. Herkes, hâlâ ölümün ne olduğunun farkında değildir. Ölüm hakkında gerekli bir bilgiye sahip değildir. Sadece lâf olarak bilir. Örneğin, 7-8 veya 10 yaşında bir çocuk için ölüm bir kavram değildir, bir mânâ ifade etmez. «Bir oyun arkadaşım vardı; şimdi yok, öldü gitti. Ne güzel top oynuyorduk, şimdi başkası ile oynuyorum» der. Tam bir anlayışa varamamıştır. İnsan için olgunlukta ölümün ne olduğunu kavramak önemlidir. Birçok insan, gördüğümüz gibi, ölümün ne olduğunu gayet iyi bilmesine rağmen, hiç de bilgili davranamaz. Yine karakterlerinin icabı ve dünyaya gelişlerinin gereği neyse, aynı şekilde buna devam ederler.

O halde, bilgili, gerçeği anlamış insan, yani «ölüm vardır, bütün bu yapılan işler tek bir fonksiyona bağlıdır. Eğer, hayat fonksiyonu, hayat nefesi ortadan kalkarsa, bütün değer verdiğim her şey de, benim için sıfıra inecektir. Buna hiç kimse mâni olamaz. Maddesel hiçbir kudret, hangi yanıla olursa olsun -en yüksek otorite olmak halinden tut, Karun kadar zengin veya Apollon kadar güçlü veya Venüs kadar güzel olmaya kadar- hepsi belli bir süre ve devre içerisinde fonksiyonunu görür ve ondan sonra terkedilir, bırakılır» diyebilen insan, hayata daha başka açıdan bağlanarak, hayatı daha başka türlü yaşamak zorunda olduğunu da anlar. Ve hayatın bütün icaplarını kendi vicdan ölçüleri içerisinde yaşamaya başlar. Yani, bu sefer hayatı, maddî ve manevî, dıșsal ve içsel yönüyle bir bütün olarak ele alacak, bunun içerisinde kendine düşen rolü en iyi ve sadıkane bir şekilde yerine getirmeye çalışacaktır. Bu rollerin en büyüğü de, kendisinin doğuş sebebi olan, kendini madde içerisinde tanıma ve gerçekleştirme ameliyesini adım adım gerçekleştirmesidir. Kendini tanıması, bilmesi, varlığını anlaması ve varlığına musallat olan parazitlerin neler olduğunu (yani, varlığını tanıması bakımından, perdeleme ve küfür teşkil eden şeylerin neler olduğunu) tanıyabilmesi, anlayabilmesi, onun hayat yolunun tek amacı olur.

Ve böylece hem maddeyi hem mânâyı, ikisini de kuvvetle tutar ve kuvvetle de alır götürür.

Onun için, öleceğini anladıktan sonra, ölünceye kadar geçen süre içinde, ölüm yaklaştığı için yapılan tövbelerin hiçbir anlamı yoktur. Tövbe ne demek? Kime tövbe edeceksiniz? «Vallahi, billahi yapmayacağım.» Yapmayacağını nasıl ispat edeceksin? Zaten ömrün yok, önünde tövbe ettiğini ispat etmeni sağlayacak zaman kalmamış ki...

Tövbe, aslen, kusurlu, hatalı, prensiplere aykırı ve yasalara uymayan bir fiilin, yine fiilen tekrar edilmemesi mânâsına gelir. Ben, aldım şu sopayı kırdım; bu fiilî bir harekettir. Ve, bu kırılmaması gereken bir sopa ise ve ben bunu kırmışsam, ben prensiplere aykırı bir harekette bulundum demektir. Şimdi, benim bu davranışı bir daha yapmamam ne demektir? Bana, türlü yollarla ve benim türlü ruh haletlerim içinde, ikide bir benim elime sopa tutuştururlar, «al, vur, kır!» derler. Benim en öfkeli ve en ihtiyaç duyduğum anlarda hemen elime sopayı verirler, buyrun derler. Ben sopayı elime alır almaz, o ilk tövbemi **hatırlayamıyorsam** ve her sınanmada sopayı kırarsam, ölürken de «tövbe, ya Rabbim, kusurlarımı bağışla» dememin pek faydası yoktur. Çünkü, Yukarısı, bizi nasıl ölçüp anlasın ki; biz, zaten yeryüzüne imtihan edilmek üzere, sınanmak üzere geldik. Bizim sözümüzde durup durmadığımızı sınavarak öğrenilir. Öyleyse son anda yapılan zihnî tövbeler de geçersizdir. Çünkü, insanın sözünde duracağını ispat edeceği ömür süresi kalmamıştır. Ancak o tecrübeler bir dahaki hayatta öğrenilebilir.

O halde, tövbe söz olarak mânâsız bir şeydir, ama hatayı idrak edip, yanlış olanı tespit edip, o yanlışlığı

tekrar etmemek iradesini göstermek, gerçek bir tövbedir. Tövbe hali, bu iradeyi göstermektir.

Bir yanlışımızı yakaladığımızda, onu irademizi kullanarak tekrar etmeyebiliriz; fakat bilmediğimiz başka bir şey hususunda tekrar bir yanlış yaparız. Onu anladığımız zaman, onu yapmama iradesini beyan etmek ve yapmamak ikinci bir tövbedir, üçüncü bir tövbedir ve bu, sonsuza kadar gider.

O halde, tövbeden maksat, iltimas dilenmek değildir. Şuursuz bir tekâmül seviyesinin icaplarıdır bunlar. Onun için dinler de, çoğu kez, insanlığın bu seviyesi bilindiğinden, daha henüz olgunlaşmamış bir insanlık câmiasına bu tip bilgileri verirken, insanların karşısına onların hoşlanabileceği mükâfat ve mücâzat ikilemiyle çıkmışlardır. Bu ikisinin arasına da tövbeyi koymuşlardır. Yani, ümidini kesmesin, nasıl olsa bu işi öğrenecek ama akli ermiyor şeklinde. Ben seni affederim deniyor, babanın, annenin çocuğunu veya amirin memurunu affettiği, bağışladığı gibi. İnsanın bağışa çok ihtiyacı vardır. Çünkü, insan hakikaten âcizdir, zavallıdır. Kendini çok güçlü gördüğü anda, güçsüz olduğunun farkına varır. Çok güçlüyüm diye düşünen varlık kendinden veya dışarıdan gelecek bir olayla gücünü görür. Kendinin çok büyük otorite, çok güçlü insan olduğunu sandığı anda ölür gider...

Onun için insanın en önem vereceği şey, **kendisine sadık ve samimi olmasıdır**. İnsan ne olursa olsun, samimi ve dürüst olmalıdır. Korkuyla, istikbal endişesi ile, zebânî tokmağından kaçmakla, cennetin falan köşesinde köşk yaptırmak hevesiyle v.s.

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

ile samimi ve dürüst olunmaz. Bütün bunlar gayri samimi ifadelerdir. Gerçek samimi ve dürüst insan, «ben böyleyim, bunları bunları yaptım, sizin huzurunuzda böyle geliyorum, ister kabul edin, ister etmeyin» tarzında samimiyetle itirafta bulunmalıdır. Ama, herkes bunu yapabiliyor mu? Hiç sanmıyorum. İnsanın eksik ve kusurlu yanlarını kendi kendine itiraf etmesi bile çok güçtür. İnsan bu eksik yönlerini hissettiği zaman hemen onu perdelemeye kalkar; o kadar zayıftır ki, o sözleri kendi kendine tekrar etse, eli ayağı kesilir, yerden kalkamaz. Yani, insanlar

kendi kendilerine bazı gerçekleri itiraf etmeyi dahi bilemezler. Kendi iç tartışmasında bu kadar güçsüz olan insanın, atom çağından, uzay çağından bahsetmesi hiçbir manâ ifade etmez. İnsan kendi varlığını gerçek anlamıyla tanımadıktan sonra, elektronik çağı veya uzay çağı bize teknolojik bir gelişimden başka ne verebilir ki; halbuki dışarıya kadar, hatta çok daha fazla, içerisi önemlidir. İnsan, dışını tanzim etmeye verdiği önem kadar içini düzeltmeye önem vermiş olsaydı, dünyamızın şu andaki yürekleri karartan görüntüsü çoktan değişirdi.

En nefis kahve...

**KURUKAHVECİ MEHMET EFENDİ
MAHDUMLARI**

ŞUBESİ YALNIZ KADIKÖYDE

İ/TANBUL TAHMİ/ /OKAK

ELDORADO'nun Hazineleri Göllerin Dibinde Yatıyor

● Jacques BORG
Çev: Selâmi KANIKLI

Her şeyin altından olduğu, efsaneler ülkesi Eldorado aynı zamanda tanınmış bir sigara markasının da adıdır. Londra Güzel Sanatlar Akademisi bu ara Eldorado'nun zenginlik kaynağını canlandıran bir sergi hazırlamıştır.

Sergideki parçaların çoğu, Bogota'nın altın müzesi tarafından ödünç verilmiştir. Kristof Kolomb'tan önceki Amerika sakinlerine ait beşyüz parça mücevher arasında, mumyaları örtmeye yarayan maskeler, çok güzel kolyeler, bilezikler, gerdanlıklar, burun halkaları ve küpeler bu ulusların insanların altına, bizler kadar değer vermediğini göstermektedir; çünkü herşey altından yapılmıştır. Altının çok bol olduğu ülkelerde altın, sıradan herhangi bir maden gibi kullanılmıştır. Kristof Kolomb'tan önceki kabilelerden çoğu, gerçekten, ne demir cevherini ne de öteki adı madenleri kullanıyorlardı. Bundan

dolayı, buraları keşfeden istilâcılar, yerlilerin altından yapılmış tas, di-kiş makinesi veya altın ve bakır karışımından elde edilen Tumbaga adlı bir alaşımdan yapılmış eşyalar kullandıklarını görünce şaşırıp kalmışlardır. Herkes, altını günlük işlerinde kullanan bu yerlilerin efsanevi altın damarlarına sahip olmaları gerektiğini düşünmüştür. Ve işte her şeyin altından olduğu, rüya şehri ELDORADO efsanesi de buradan çıkmıştır.

ALTIN ŞEHRİN ARAŞTIRILMASINDA

Binlerce insan, Eldorado'yu ararken hayatını yitirmiştir. Yitik şehrin bulunduğu yer olarak, çok kimse, çok değişik bölgeler göstermişse de; genelde, bu bölgelerin hepsi de Meksika'dan Peru'ya kadar uzanan bir saha üzerine serpilidir. Son olarak, Louis Vanleer adlı bir Fran-

sız, bir basın konferansı sırasında, Eldorado'yu Niawas'ta, Andine ormanındaki, başında bulunduğu küçük tıbbi misyonun yakınlarında keşfettiğini bildirmiştir.

Bununla beraber, bütün araştırmalara rağmen Altın Şehir bulunmamıştır. Kristof Kolomb'tan önceki, altından yapılmış cisimlerden çoğu, göllerin içinde bulunmuşlardı. Bu yoldan hareketle, yerlilerin, hazinelerini İspanyollardan suya atarak kacırmaya çalıştıkları sanılmaktadır.

Öte yandan, Titicaca gölüne ait «altın kordon» gibi bazı efsaneler vardır: «Güneş adasındaki Bakireler Manastırı büyük rahibesi, altın kordonun korunmasından sorumluydu. Söylendiğine göre; büyük zümrüt ve altın bir zincir, bazı özel törenlerde kullanılmakta idi. Çünkü, o kadar ağırdı ki, bir hamalın onu, halka halka taşıması gerekiyordu. Büyük rahibe, Pizarro ve arkadaşlarının ele geçirmelerinden korkarak, bunları gölün içine attırdı ve görenlerin, işkence altında da olsa yerini söylemelerini için gözlerini oydu.»

Günümüzde, Maya ve Aztek'lerin sırları giderek daha çok ortaya çıkmaktadır. Bu kavimlerin sunacakları hediyeleri, tanrılarının yaşadıklarına inandıkları yerlere, yani büyük göllere attıkları sanılmaktadır. Az bir kısmının da tapınaklara gönderildiği sanılmaktadır. Bu hazinelerin suya atılmaları, yabancı istilâcı-

ların onları ele geçirmeleri korkusundan değildi; adak şeklinde, isteyerek yapılmış bir hareketti.

Londra'da gösterilmiş olan eşyalardan büyük bir kısmı, Colombia şehri yakınında bulunmakta olup, Gündinamarca bölgesindeki Guatavita gölünde yapılmış olan taramalardan çıkarılmışlardır. Onları inceleyen uzman ve sanat tarihçileri, hepsinin, uzun zamandan beri Avrupa müze ve koleksiyonlarında korunan parçalar üzerinde de bulunmakta olan, **müşterek bir işleme tarzına malik** olduklarını ortaya koymuşlardır. Sanki hepsi, Guatavita gölüne adak olarak atılmış; geri kalanlar, onları şurada burada suya atan öteki kabilelere satılmıştı. Yapılışlarına bakılırsa, sanki hepsi de aynı atelyeden veya aynı bir dinsel kuyumculuk okulundan, kısacası, aynı yerden çıkmış gibiydiler.

Efsanevi Eldorado şehri, şu halde, gerçekten var olmayan bir şehirdi. Fakat şu var ki, Amerika'nın bu yöresindeki kutsal göllere dağılmış olan yüzlerce veya binlerce altın, bir tek şehirde toplanmayıp, muhtelif yerlere dağıtılmışlardı.

Şimdilik, ancak, sıkı taramalarla, mükemmel bir devrin paha biçilmez tanıkları olan hazinelerin çamurlu tabakalardan çıkarılacağını umarak teselli bulabiliriz.

(Nostra - 353)

« Bilinmeyen Aşk »

● R. Emmanuel ●

Aşkın tekâmülü, geçirdiği aşamalar, mitolojideki yeri, mistik aşkın yansımaları... Bütün bunları şiirsel bir çeviriyle yayınladık. Aşk hakkındaki görüş ve kanaatiniz çok değişecektir.

RUH ve MADDE YAYINLARI

Apollo Programı sırasında (1969 - 1972) Ay yüzeyinden toplanan yaklaşık 350 kg. taş örnekleri üzerinde yapılan araştırmalar sonucu, uydumuzla ilgili birçok yeni sorun karşımıza çıkmıştır. İlk ayak basıstan bu yana Ay'ın kökeni ve yapısı üzerine çeşitli bilgiler edinmemize karşın, henüz, temel bir soruya cevap bulunamamıştır: Ay ne şekilde ve ne zaman oluşmuş, nereden ve nasıl gelerek Yerküre etrafında yolculuğuna başlamıştır?

AY NEREDEN GELDİ?

• Peter CADOGAN'dan Çeviren: N. Levent ALTAŞ •

AYIN YAŞI

Ay'ın yaşı doğru olarak belirlenirse, kökeniyle ilgili kesin bir açıklama yapılabilir. Doğal radyoizotop oluşumlarının incelenmesi sonucu, Ay'ın, Dünya ve en eski göktaşlarıyla aynı zamanda, yaklaşık 4,6 milyar yıl önce oluştuğu sanılmaktadır. Ay taşları, yaş çalışmalarında temel araç olmalarına karşın, eldeki sonuçlar birbirinden çok farklıdır. Apollo-11 ile getirilen kayaların 3,9 milyar yıllık olduğu belirlenmiş, sonraki çalışmalar toprağın daha yaşlı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, getirilen örnekler, toprak yüzeyinden içerilere, kayaların kimyasal yapılarında ilk zamanlardan kalma bir değişim olduğunu göstermektedir. Bu olgu, lavların yayılma zamanlarına dayandırılmaktadır.

Uranyum'un radyoaktif izotopları, kimyasal farklılığın Ay'ın oluşumundan hemen sonra başlayıp 4,3 milyar yıl önce tamamlandığını göstermektedir. Fakat bu özellik, yalnız Apollo-17 ile gelen ve «yığıntı» (cumulate) olarak bilinen taşlar için geçerlidir. Bu taşlar, kimyasal farklılık olayını koruyarak bir çeşit radyoaktif saat görevini üstlenmişlerdir. Ay

kadar yaşlı olduğu sanılan bu kayalardan elde edilen yaş belirlemede bile, 100 milyon yıl dolayında bir yanılma olasıdır.

TÜKENMİŞ RADYOİZOTOPLAR

Büyük yaş yanılımlarına düşmeden Ay'ın erken evrelerine ulaşmak için bir başka yol, tükenmiş radyoizotopların bozunma ürünlerinin incelenmesidir. Bunların, Ay'ın ilk oluşum devrelerinde meydana geldiği ve birkaç milyon yılda bozdukları bilinmektedir. Bu izotopların göktaşlarındaki bozunma ürünlerinden, onların, Güneş Sistemi'nin ilk zamanlarında da var olduğu anlaşılmıştır. Bugün ise tükenmiş izotopların varlığı şüphelidir.

Plutonyum-244'ün parçalanma ürünleri, Apollo-14'ün taş örneklerinde çok boldur. Bu karmaşık büyük briketlerin (breccia), 3,9 milyar yıl önce Imbrium Havzası'nda bir çarpışma sonucu ortaya çıktığı sanılmaktadır. Xenon'un ürünlerinden Plutonyum-244'ün yarı-ömrü 80 yıldır. Çalışmalar, Imbrium Çarpışması'ndan 700 milyon yıl önce oluştuğunu göstermektedir. Ay'ın geçmişine ilişkin diğer güçlü anahtar, yarı-öm-

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

rü 17 milyon yıl olan İyodin-129'dur. Plutonyum-244'ün ilk ürünlerinden olup, xenon-129 olarak bozunmasını tamamlar.

Xenon-129'un diğer izotoplara göre değişen oranlarda bulunması, ürünlerinin ilk belirlemelerden daha da uzun bir süreçte Ay'ın kabuğunda hapsedilmiş olduğuna işarettir. Ayrıca xenon gazının yakalama ve depolama özelliği, Ay'ın, Güneş Sistemi'nin başlangıcından sadece birkaç 10 milyon yıl sonra katı bir cisim olduğunu göstermektedir. Bu süre, karbonlu göktaşlarının oluştuğu devre ile hemzamandır.

Kısa-yaşamlı radyoizotopların ilk zamanlarda nasıl böyle kolaylıkla var olduğu ilginç bir konudur. Güneş Sistemi'nin oluşumunda bir ya da iki süpernova patlamasının etkili olduğu ve bunların yabancı izotopları sağladığı sanılmaktadır.

DİĞER GÜÇLÜKLER

Ay'ın yaşını belirleme işlemleri onun nerede, hangi fiziksel koşullarda ve ne tür ham maddelerden oluştuğuna çözüm getirmez. Bunların açığa kavuşması için diğer fiziksel ve kimyasal özelliklerin ve bu özelliklerin Ay'ın kökenine nasıl etki ettiği bilinmelidir. Sorunun çözülmesinde karşılaşılan güçlükler şunlardır :

İlk sorun, Ay'ın kütlesi ve maddelerin kütle içinde ne ölçüde dağıldığıdır. Ölçümler, Ay'ın yaklaşık küre ve Dünya ortusüne eşit bir yoğunlukta olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, Dünyadaki gibi demir bir çekirdeğin olduğuna ilişkin bir bilgi yoktur. Ay'ın kökenini açıklayacak kuram, O'nun Dünya'ya oranla neden demir içermediğini de çözümlenmelidir.

İkinci sorun, Ay'ın yörünge özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Ay, yörüngesinde dolanırken bir yüzü-

nü Dünyaya göstermektedir. Bu, Neptün'ün uydusu Tritonda da rastlanan, Güneş Sistemi'ndeki uydularda ender görülen bir özelliktir. Ayrıca, Triton'un Neptün'ün çevresinde dönmesi gereken yöne ters doğrultuda hareket etmesi, uydunun Neptün tarafından sonradan yakalandığını akla getirmektedir. Güneş Sistemi'nde uydular ile bunların çevrelerinde dolandıkları gezegenler arasındaki büyüklük ilişkileri gözönüne alındığında, Ay'ın, çevresinde dolandığı Yerküre'ye oranla olağanüstü bir büyüklük gösterdiği görülmektedir. Bu durum, Triton ve Pluto'nun yeni bulunan uydusu Charon için de geçerlidir. Her uydunun kütlelerini çevresinde dolandığı gezegenin kütlelerine oranlarsak; Ay, Charon hariç (-Charon'un oranının büyük çıkması kendisi gibi Pluto'nun da çok küçük bir cisim olmasındandır-) diğer bütün uyduların hepsinin toplamından 6,5 kat kütlelidir. Bu açıdan bakıldığında, Ay, en alışılmamış uydudur.

Ay, yörüngesinde, gelgit kuvvetleri nedeniyle aynı konumda dolanamamakta, yörüngesi zamanla değişmektedir. Bugün için Dünya'dan yılda 5 cm. uzaklaşmaktadır. Gelgit sürtünmesinin bugünkü gibi geçmişte de etkili olduğu varsayılarak, Ay ve Dünya'nın 2 milyar yıl önce birbirlerine en yakın durumda oldukları hesaplanmıştır. Böyle yakın bir sistemde, büyük gelgit kuvvetlerinden doğan sürtünme etkisiyle oluşan aşınmış artıkların olması beklenir. Oysa ki, Ay'ın yüzeyine en az 4 milyar yıl boyunca dağılmış olması gereken bu artıkların izlerine rastlanmamıştır. Yine de, bugünkünden düşük hızda olsa bile, Ay'ın Dünya'dan uzaklaşması geçmişte gerçekleşmiş olmalıdır.

Üçüncü güçlük ise, Ay'da bulunan elementlerin bir bölümünün bolluk oranları ölçüldüğünde ortaya çıkmış; onların tüm kayalarda değişmez olduğu bulunmuştu. Bu durum iç yapıyla ilgili önemli bir ipucudur. Önceden değinildiği gibi, Ay ve karbonlu göktaşları aynı zamanda oluşmuşlarsa aralarındaki kimyasal farklılık, oluşumları sırasında, hüküm süren değişik fiziksel koşullardan ötürüdür. Sıcaklık, basınç, Oksijen ve diğer elementler, gaz halinden sonra mineral bileşimlerinin oluşması için etkili olmuşlardır. Bir araya gelerek katılmış, çeşitli sayıda ve oranda elementleri meydana getirmişlerdir.

Belki konunun en önemli yanı,

karbonlu göktaşlarına oranla Ay'daki bir bölüm elementin yok denecek kadar az olmasıdır. Uranyum ve nadir Dünya elementleri bakımından zenginleşme de olasıdır. Bazı araştırmacılar bunların herhangi bir şekilde sonradan ortaya çıktığına inanmaktadırlar. Böylece, yalnız yüzey zenginleşmiştir. Yine de, Ay'ın oluşumunda neden bu elementlerin toplanmış olduklarını anlamak güçtür.

Sonuçta, yapılan izotop çalışmaları, Ay'ın, Samanyolu'nun bir başka yerinden kaçmış olsa bile, Güneş ile aynı maddelerden yapılmış olduğunu göstermektedir. Bu verilerin ışığında Ay'ın kökeniyle ilgili çeşitli kuramları inceleyebiliriz.

(Devam edecek)

Ansiklopedik Metapsişik Terimler Sözlüğü

Genişletilip yeniden gözden geçirilerek ikinci baskısı yapılan bu temel eser Spiritizm, Metapsişik, Parapsikoloji, Teozofi ve Okültizm alanlarında yalnız bilgi ve kavram arayanlara rehberdir. Fiyatı 500 TL.

Ruh ve Madde Yayınları

Şaşırtıcı Tebliğler

• Türkçeleştiren: Alparslan SALT •

(Geçen Sayıdan Devam)

Lindbergh'in başarısına ve havacılık alanındaki birçok yeniliklere rağmen, 1920'li yılların sonlarına doğru kimse, 'uçak' denilen bu «havadan daha ağır cüce»nin bir gün çok uzun yolculuklarda kullanılmasının mümkün olabileceğine inanmıyordu. Benzin bidonlarıyla yüklü bu metalik nesnenin içinde İngiltere'den Hindistan'a, Avustralya'ya ya da Kanada'ya uçabilmek, olsa olsa bir hayaldi. Fakat güdümlüler (zeplin), böyle uzun yolculukların bir gün gerçekleştirilebileceğine olan inancı kuvvetlendirmeye başlamıştı.

Bu sahada ABD ve Almanya ile yarışan İngiltere, 1928'de iki devasa güdümlünün, R-100'ün ve 223 m. uzunluğundaki R-101'in yapımının önemli kısmını aşağı yukarı tamamlamış sayılırdı. Dönemin en büyük hava taşıtları olan bu güdümlüler, Londra ile Hindistan arasındaki uzaklığı 5-6 güne indirmeyi mümkün kılan bir hava egemenliğinin kapılarını açabilecek ve lüks hava otelleri gerçek olabilecekti belki de.

R. Hinchliffe, Endeavour adlı tekdüzlemli uçakla ünlü uçuşunu yapmaya hazırlandığı sıralarda, R-101 üzerinde çalışılmaktaydı. R-101, yapımının tamamlanması yaklaştıkça gitgide daha fazla dikkat çekiyor, heyecan uyandırıyor. Heyecanın sebebi kısmen de R-100'ün Vickers şirketi tarafından yani özel sektör tarafından yapılmasına karşın, R-101'in yapımının devlet tarafından gerçekleştirilmeydi. Hava Bakanı Lord Thomson bu güdümlüye karşı olan eğilimini saklamıyordu; güya eğiliminin sebebi bunun milli bir üretim olmasıydı. İlk uçuşu kendi üretiminin gerçekleştirilmesini isteyen iki sanayi grubu arasında kıyasıya bir rekabet

sözkonusuydu. Lord Thomson'ın R-101'i desteklemesi için bir bahanesi daha vardı: Bu güdümlü, Hindistan hattında kullanılacaktı. Oysa aslında Thomson, Hindistan Genel Valiliği makamına göz dikmişti.

Emilie Hinchliffe, kocasının yaşam sigortası parasını aldıktan sonra bulunduğu ilk ruhsal irtibat celsesinde neşeliydi; fakat R. Hinchliffe'in celse sonuna doğru yaptığı açıklama pek olumlu bir hava yarattı denilemezdi: «Güdümlünün (R-101) yapımında işlerin hızlandırılmasından kaygılanıyorum. Eğer çalışmalar böyle acele acele sürdürülürse tehlikeli arızaların meydana geleceğine eminim; çünkü zarfın dayandığı metalik halatların bazıları yeterince sağlam değil. Johnston'ı haberdar etmeli (R-101'in hem yapımında görevli, hem de uçuş ekibinde yer alacak olan komutan E. L. Johnston). Ayrıca yeni bir motor tipi üzerinde çalışıyorlar; bu bir başarı değil. Bunda da tehlike söz konusu. Onlara dikkatli olmalarını söyle.»

Emilie havacıların dilinden iyi anlardı, Johnston'ı uyarması sorun değildi; fakat öte-âlemden alınan bir tebliği aktarması, yani Johnston'a tamamiyle saçma gelecek bir bilgiyi aktarması sözkonusuydu. Bu da kolay bir iş değildi; ölmüş kocasından onlara bir mesaj getirdiğini söylediğinde, söylediklerine gülüp geçmeleri, kendisiyle alay etmeleri bile mümkündü.

Müteakip birçok tebliğde R. Hinchliffe, R-101'le ilgili meselelerin Johnston'a söylenmesi gerektiği üzerinde ısrarla durarak şu sözlerini tekrarlar: «Kaderlerinin benimki gibi olmasını istemiyorum. Bu uçuşu erteletmek lâzım. Ne dediğimi iyi biliyorum.» Emilie Johnston'la görü-

«R-101» 1929'da, Cardington'daki bağlanma iskelesinde.

şüp görüşmemesi konusunda bir türlü karar veremiyordu.

1929 sonbaharında, yapımı hemen hemen tamamlanan R-101, deneme uçuşlarına hazırdır. Ancak, birkaç hafta önce, R. Hinchliffe'ten, öncekilerden daha şaşkırtıcı olan şu tebliğ alınmıştır: «**Bu güdümlülerin kötü hava koşullarını göğüsleyebileceğini sanmıyorum. R-101'in ilk deneme uçuşu belki iyi geçecek ama, büyük bir tehlike sözkonusu.**»

Emilie sonunda kararını verir: Bundan, önce Arthur Conan Doyle'a söz edecektir. Conan Doyle, Emilie'yi dikkatle dinler ve öyle etkilenir ki; Johnston'la görüşmek üzere onunla birlikte, R-101 hangarının bulunduğu Cardington'a gider. Johnston ziyaretçilerini hoşgörüle dinler; her türlü olasılığın gözönünde bulundurularak tüm tedbirlerin alınmış olduğu konusunda güvence vererek onları rahatlatır.

Ertesi gün medyom Eileen Garrett köpeğiyle dolaşırken, İngiltere'de hiçbir güdümlünün uçmadığı 1926 ve 1928 yıllarında gördüğü, bir güdümlünün kaza sahnesini yeniden yaşar: Kendisine gelen bir takım vizyonlarda, yine gümüş gibi parlayan devasa bir güdümlünün önce dumanlar çıkardığını, sonra burnu üstüne

pike yaparak binalar arkasında kaybolduğunu görür.

14 Ekim 1929'da R-101 güdümlüsü ilk deneme uçuşuna hazırdı. Geçişini görmek için binlerce Londralı yollara dökülmüş ya da damlara çıkmıştı. Karmaşık bir metalik halatlar şebekesiyle yerlerinde tutulan dev hidrojen balonlarında, uçuş sırasında meydana gelebilecek bir hidrojen kaçağı, güdümlünün bir taş gibi yere düşmesi için yeterliydi.

Nihayet, dev araç 14 Ekim'de havalandı. Beş saatte 300 km. katederek bir tur atar ve Cardington'daki hangarına döner. Yapımcı ve yetkililer, ilk deneme uçuşunu başarıyla tamamlayan aracın, gerçek uçuşunu da başarıyla tamamlayacağından artık iyice emin olmuşlardır. Gerçi bu deneme uçuşunda bir metalik halatın dayanıksız zarfa çarpmasıyla bir yırtık meydana gelmişti ama, bu, yarım saatte onarılan önemsiz bir hasardı.

Yapımı devlet tarafından gerçekleştirilen R-101 güdümlüsünün ilk seferini yapabilmesi için üzerinde en azından bir yıl daha çalışılması gerekiyordu. Bu durumda R-101 ilk seferini 1930 kışında ya da ancak 1930 sonbaharında yapabiliirdi. Oysa rekabet edilen sanayi grubu, yani R-100 güdümlüsünün yapımcısı olan Vickers

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

şirketi ise, İngiltere'den Montreal'e uçuracakları R-100'un, ilk seferini en geç 1930 yılında yapacağını hesaplamıştı.

Kendi çıkarlarını düşünen Lord Thomson, masrafları devlet hazinesince karşılanan R-101 güdümlüsünün, Hindistan'a yapacağı ilk seferine 1930 Eylül'ünden önce hazır olmasını istiyor, çalışmaların daha da hızlandırılması için baskı yapıyordu. Oysa çalışmalar ne kadar hızlı olursa olsun, R-101'in ilk seferine tam manasıyla hazır olması, ancak sonbaharı bulurdu. Üstelik bu takdirde, yapılması zorunlu olan uçuş öncesi denemelere hiç zaman kalmamış olacaktı.

1930 sonbaharına gelinmişti. R-101'in kalkış gününün gitgide yaklaştığı sıralarda medyom Eileen Garrett kanalıyla, R-101'in kaza yapacağına ilişkin yeni uyarı tebliğleri alınmıştı. Eileen Garrett, trans sırasında söylenenleri hatırlama olanağı vermeyen bir medyomluk melekesine sahipti. Bu yüzden, kendi medyomluğuyla alınan bu tebliğleri transtan sonra okuduğunda, daha önce sözkonusu kazaya ilişkin üç ayrı vizyon almış olmasına karşın, kendisi de şaşırıyordu.

Eileen Garrett henüz bu üç vizyondan kimseye bahsetmemişti. Fakat, artık, ilgili birini uyarmasının kendisi için bir vazife olduğunu hissetmeye başlamıştı. R-101'in uçuş ekibinde yer alacak olan Sir Sefton Brancker ile tesadüfen bir akşam yemeğinde tanışması kendisi için bu konuda mükemmel bir fırsat teşkil eder ve ilk olarak ona, aldığı üç kaza vizyonundan söz eder. Ona ayrıca, R-101'i bekleyen felâket konusundaki R. Hinchliffe'in uyarı tebliğlerini de anlatır. Fakat Brancker, kendisine uçuşun artık geciktirilemeyeceğini; ilk seferini en geç 15 gün içinde yapılması hususunda Lord Thomson'un kararlı olduğunu söyler.

Aslında Brancker de uçuşun geciktirilmesini istiyordu. Fakat nedeni başkaydı: Uçuşun en geç 15 güne kadar yapılması demek, yapılması zorunlu olan uçuş öncesi denemelere hemen hemen hiç vakit ayrılmaması demektir. Uçuş ekibindeki diğer elemanlar, Scott ve Colmore da R-101'in henüz uçuşa hazır olmadığı kanısında

olduklarından, Brancker Lord Thomson'a uçuşun geciktirilmesi konusunda ısrar etmiş, fakat Hindistan Genel Valiliği makamına göz dikmiş olan Bakan'dan şu cevabı almıştı: **«Korkuyorsan gelme, yerine başkasını buluruz.»**

Nihayet, R-101 4 Ekim 1930 günü saat 19.35'de, ilk seferini yapmak üzere Cardington'dan havalandı. Manş Denizi'ni geçer ve Paris'e doğru yönelir. Ancak, hava bozulmuştur. Kötü hava koşulları altında yol alan araçta birtakım arızalar meydana gelir ve araç gitgide alçalmaya başlar. Güdümlünün kaza yapacağına ilişkin olarak öte-âlemden müteaddit defalar uyarılarda bulunmuş olan R. Hinchliffe'in bu uyarıları ve Eileen Garrett'e üç kez aynı vizyonun gösterilmesi boşuna değildi; sonunda, saat 2.05'te kehanetler gerçekleşir: Araç, Beauvais'ye birkaç kilometre uzaklıktaki bir tepeye çarpar ve infilâk eder.

Araçta bulunan elli dört kişiden ancak altısı sağ kalmış; felâkete açıklık getirebilecek olan, uçuş ekibinden Johnston, Brancker, Irwin, Colmore ile tüm resmi görevli ve memurlar ölmüştür. Derhal bir soruşturma komisyonu kurulur. Olaydan iki gün sonra Reuter Ajansı şu haberi vermektedir: **«Komisyon, mahkeme heyetine sunmak üzere ifade almakta, tüm kanıtları toplamaktadır. Çalışmalar sona ermeden önce hiçbir bildiri yayımlanmayacaktır.»**

Ancak, Eileen Garrett kanalıyla sözkonusu kazaya ilişkin tebliğler alınması kazadan sonra da devam edecek, medyom bir kez daha, öte-âleme intikal eden pilotlara aracılık edecekti.

Kazadan yaklaşık bir hafta sonra, kendini psişik incelemelere adanmış bir spirit olan Harry Price ve gazeteci Ian Coster'in isteği üzerine yapılan ruhsal irtibat celsesi, R-101'in öte-âleme intikal eden uçuş ekibiyle kurulan irtibatın başlangıcı olur. Celsede önce her zamanki gibi, bedensiz rehber varlık Uvani'nin sesi işitilir: **«Irwin'i görüyorum. Kazayla ilgili olarak mutlaka birşeyler yapılması gerektiğini söylüyor. Bana 'Allah rızası için onlara şu söylediklerimi aktarın' diyor.»**

R-101'in memurları: Soldan ikinci Atherstone, üçüncü İrwin, beşinci Scott.

Rehber Uvani daha sonra, kısa süre önce ölen, R-101'in uçuş ekibinden Irwin'in şu sözlerini aktarır:

Irwin: «Güdümlünün ağırlığı motorların gücü bakımından çok önemliydi. Özellikle motorların kendisi çok ağırdı...

«Yükselme gücü iyi hesaplanmamış. Kaldırıcı yük asansörü yenilikleri tamamıyla aptalca... Bunlardan biri sıkıştı, ağıryağın gelişinde tıkanıklık meydana geldi. Bu karbon ve hidrojen bileşimi hiç bir işe yaramaz. İrtifa çok düşük, yükselmek imkânsız. SL-8'le de durum aynı. Bunu Eckener'a söyleyin. Zaten çok uzun zaman sürmesi gereken denemeler çok kısa sürmüştü. Kimse güdümlüyü iyi bilmiyordu. Yakıt enjeksiyonu hatalı, soğutma sistemi çok kötü. Motorların 1100 cm³lük silindir hacmi yetersiz.

«Uzun uçuşlar için hava kötüydü. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de dış zarf yağmurla iyice ıslandı. Burun üstüne pike yaptık. Güdümlüyü iki saat boyunca yükseltmeye çalışmamız bir netice vermedi; Achy'den damları sıyrarak geçtik.

«Soruşturma, üst zarf tabakasının çok ağır olup yeterince esnek olmadığını ortaya koyabilir.»

Daha pek çok teknik hataların anla-

tıldığı celsenin bitiminde Harry Price şaşkıncıdır; bir sürü teknik terimlerle dolu böylesine bir öyküyü bir anda oluşturmak imkânsızdı. Tebliğde geçen Achy ardından söz edildiğini daha önce hiç duymamış olan Price, British Müşem'un kütüphanesine gider ve birçok haritada aramasına karşın, bu isimde bir yerleşme merkezine rastlayamaz. Araştırmasını sürdürür ve nihayet, Fransa'nın kuzey bölgesindeki demiryollarını gösteren çok büyük bir haritada, kaza mahalli yakınındaki Beauvais'e 19 km. uzaklıkta gerçekten Achy adında küçük bir garın bulunduğunu görür.

Hava Bakanlığı'nda Haberalma Teşkilâtı'nın başkanı olan, 1. Dünya Savaşı kahramanı komutan O. G. Villiers, Büyük Britanya İmparatorluğu sınırları içinde havacılıkta kaydedilen tüm ilerlemeleri yakından izlemekle görevliydi. R-101'in uçuş ekibinden Brancker, uçuşun geciktirilmesi konusunda Lord Thomson'la yaptığı konuşmayı yalnızca, uçuş günü kendisini arabasıyla Cardington'a kadar getiren yakın dostu O. G. Villiers'a anlatmıştı. Brancker'in anlattıklarını kazadan sonra sık sık düşünen Villiers, 28 Ekim' (Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

de, R-101 olayı üzerine açılan soruşturmayla ilgili olarak mahkemede tanıkların dinlenilmesine başlandığında, kendi kendine, bu konuda bir dosya hazırlamaya karar verir.

Bu kararı vermesindeki nedenlerden biri de, birkaç gün önce geçirdiği bir psik deneyimdi:

Davet edildiği bir toplantıda çay içirken ansızın, zihninde, R-101'in uçuş ekibinden kaptan Irwin'in şu sözlerini duymuştu: «Lütfen, bırakın konuşayım. O korkunç olayda hepimiz birer caniyiz.»

Villiers zihinsel olarak işittiği bu sözleri daha sonra, toplantıda tesadüfen bulunan bir spirite anlattığında, kendisine İngiltere'nin en iyi medyomu olarak belirtilen Eileen Garrett'la bir ruhsal irtibat celsesi yapması tavsiye edilmişti.

Bunun üzerine Villiers Londra'ya gidip Eileen Garrett'la temasa geçer. Böylece, Eileen Garrett kanalıyla R-101 ekibi ile ikinci kez ruhsal irtibat kurulur. Celsenin başında, her zamanki gibi, bedensiz rehber varlık Uvani'nin sesi işitilir. Bu kez, önce kısa bir açıklama yapan Uvani, daha sonra aradan çekilerek sözü, öte-âleme intikal etmiş olan, R-101 uçuş ekibinden kaptan Irwin'e bırakacaktır:

Uvani: **Irwin, Irwin, durun gitmeyin.**

Irwin: **Biz caniden başka bir şey değiliz.**

Villiers: «Biz» kim?

Irwin: **Johnie (Johnston), Scottie (Scott) ve ben.**

Villiers: **Bütün olanları anlatmaya çalışın.**

Irwin: **Ne ağırlıktı... Amatörce yapılmıştı. Ne zarfı ne de çatı iskeleti sağlamdı. Havalanmadan önce, manometrenin ibresinin inip çıkmakta olduğunu farkettim. Bu, bir kaçağın varolduğunu gösteriyordu. Balonların ince kauçuk tabakası gözenekli ve dayanıksızdır. Bir körük gibi hareket ederler. İç basınç arttıkça supapalarda kaçaklar meydana gelir... Meteorolojiden havanın iyi olacağı öğrenilmişti.**

Villiers: **Lord Thomson kalkışı engelleyemedi mi?**

Irwin: **O (Lord Thomson) Carding-**

ton'a gelir gelmez, gaz kaçağı olduğunu söyledim. Fakat bana «önemli değil, kalkış öngörülen saatte olmalı» diye karşılık verdi.

Villiers: **Kazanın nasıl olduğunu anlatın.**

Irwin: **Burnun bağlama kuşaklarından biri çöktü ve zarfı yırttı. Bu, uçuştan önce güçlükler çıkaran, üzerinde çok uğraşılan bağlama kuşağıydı; onlar (Bakanlık görevlileri) bunu biliyorlardı... Yağın yağmurla birlikte sert bir rüzgâr esiyordu. İlk sert yel bize burun üstüne pike yaptırdı. Yeniden doğrulmayı başardysak da, ikincisi zarfta açılan yırtıktan şiddetle girdi ve sonumuzu getirdi.**

Irwin daha sonra, kazanın sebepleri hakkında, teknik terimlerle dolu uzun bir açıklama yapar. Ayrıca, Lord Thomson ve diğer bazı yetkililerin çıkabilecek aksaklıkları bile bile kendilerini nasıl ölüme gönderdiklerini de anlatır. O sıralarda, R-101 olayı üzerine açılan soruşturmada saptanan tanıklar mahkemede dinlenilmeye başlanmıştı. Irwin celsenin sonuna doğru bu konuya da değinir: «**Onların (tanıkların) söylediklerini duymak insanı kahrediyor. Saçmalıktan başka bir şey değil. Biliyorlar ama, hakikati söylemeyecekler.**»

Bir süre sonra yeni bir celse düzenlenir ve R-101 ekibiyle üçüncü kez ruhsal irtibat kurulur. Villiers'in de katıldığı celsede rehber varlık Uvani yine aradan çekilir ve bu kez, R-101 uçuş ekibinden, Villiers'in yakın dostu Scott'la irtibat kurulur:

Villiers: **Her şeyin yolunda gitmediğini farketmen nasıl oldu?**

Scott: **İlk deneme uçuşundan sonra. Sorunlar çıkmıştı.**

Villiers: **Nasıl sorunlar? Irwin burun kısmından bahsetti biraz.**

Scott: **Burun, kiris, motor...**

Villiers: **Dur Scottie (Scott)! Hızlı konuşma. Meseleyi açık bir şekilde anlamam lâzım. Hangi kirisden bahsediyorsun? Uzun kirisler 'A'dan 'G'ye kadar harflerle kodlanmıştı.**

Scott: **Yanıyorsun. Üstte 'O' kirisini de vardı. Plânlarına bak. (Villiers R-101'**

in plânlarını yanında getirmiştir. Cebinden bir kâğıt çıkarır ve plâna bakar.)

Scott: Zayıf noktanın bulunduğu yer '5C'ydi.

Villiers: Tamam, 'görüyorum, '5' numaralı giriş-arası. Sağ motorun tam arkasında. Devam et.

Scott: İkinci deneme uçuşundan sonra girişin o kısmının deforme olduğu ve çatladığı saptanmıştı. Aynı arıza sefer sırasında da aynı yerde, '5C' kısmında oldu.

Villiers: Yani giriş kırıldı ve dış zarfı delip geçti?

Scott: Yo, kırıldı denemez. Ama tehlikeli şekilde çatlamıştı. Zarfı sağ taraftan, '5C' bölgesinden yırttı. O zamanki manzarayı tahmin et: İç basınç düşmüş, çatı eğilip bükülmüş ve ilk dalış... Müthiş rüzgârın balonlar üzerindeki büyük baskısıyla yaptığımız ikinci dalış daha da kötüydü. Zaten çok zayıf olan supap fazla dayanamazdı. Supabın kopmasıyla birlikte kaçan gaz da erken ateşleme sistemiyle alev aldı.

Villiers: Dinle Scottie. Dün akşam Noble'ı (R-101 yapım görevlisi) aradım ve girişlerde daha önce herhangi bir aksaklıkla karşılaşılıp karşılaşılmadığını sordum. Bana «hayır, en ufak bir pürüz çıkmamıştı» dedi.

Scott: Ona bundan tek kelime söz etme ve sakın ona güvenip inanma. Bunu söylediğime üzgünüm ama, Noble olup bitenleri biliyor.

Villiers: Biliyor mu? Nasıl olur?

Scott: Roberts (Lord Thomson'ın baş yardımcısı) ve o, biz Lord Thomson ve diğerleriyle R-101'in yanında konuştuğumuz zaman yakınımdaydılar. Hepsini duymuşlardı.

Villiers: Bir şey daha var; baş makine uzmanı motorların gayet iyi çalıştığını ileri sürüyor.

Scott: Ne yalancı! İki motor birçok defa arızalanmıştı. Kazadan kurtulanların hepsi şu ifadeden fazla bir şey söylememeleri hususunda emir aldılar: «Her şey çok iyi gidiyordu.»

Villiers, yüksek bir teknik bilgi gerektiren izahatların yapıldığı iki celsede alınan tebliğlerin doğruluğundan artık iyice

emin olmaya başlamıştır. Kendisinin isteği üzerine, çeşitli zamanlarda, kazayla ilgili bilgilerin alındığı beş ruhsal irtibat celsesi daha yapılır. Her defasında, uçuş ekibinden Scott, Brancker ve Colmore, uçuş, işleyişteki kusurlar, izlenilen uçuş hattı, kazanın meydana gelmesi hakkında çok ayrıntılı ve kısmen doğrulanabilir bilgiler verirler.

R-101 uçuş ekibiyle kurulan ruhsal irtibatın kendilerinden sonra da sürdürüldüğünden habersiz olan gazeteci Ian Coster ve spirit Harry Price, Villiers'in bulunmadığı ilk celsede kaptan Irwin'den aldıkları tebliği gazetelerde yayımlamışlardı. R-101'in uçuşa hazır olmadan kalkışı konusunda sert tartışmaların sürdüğü o günlerde, esrar perdesini kaldırmak için kılını dahi kıpırdatmayan Noble ve Roberts susmaktaydılar. Villiers, R-101 olayıyla ilgilenen mahkemenin başkanı olan Sir John Simon'la gizlice buluşmaya ve ona sözkonusu celselerde alınan tebliğlerin metnini vermeye karar verir. Kendisini John Simon'ın yardımcısı karşılar; Villiers ona tüm bildiklerini anlatır.

Fakat, John Simon ruhsal tebliğleri kaale almamış olacak ki; mahkemede tanıkların dinlenilmesinin sona ermesinden birkaç hafta sonra, komisyonun şu son tuhaf raporu açıklanır: **Kaza, kaynağının belirlenmesi imkânsız olan bir gaz kaçağı yüzünden meydana gelmiştir; kazadan kimse sorumlu değildir.**

Villiers, katıldığı celselerde R-101 uçuş ekibinden alınan tebliğleri diğer yetkililere veya basın yoluyla kamuya açıklamış olsaydı, belki, R-101 soruşturması daha değişik bir şekilde sonuçlanabilirdi. Fakat daha ileri gidemezdi; çünkü Haber Alma Teşkilâtı'nın başkanıydı. Villiers bu yüzden, ölene kadar, tebliğleri açıklamak hususunda kendini tutmak zorunda kaldı.

Böylece, 48 kişinin ölümüyle sonuçlanan kazanın sorumluları saklanmayı başarmış ve R-101 dosyası kapanmıştı. Fakat olay yıllarca yankılanmaya devam edecekti. Villiers'daki tebliğler 1956'da ölümden sonra gazeteci sir James Leasor tarafından R-101 üzerine yazılan bir kitapta (Devamı 33. Sayfada)

Reenkarnasyon

Ve Sırları

İnsan Dünya'ya yalnız bir kez mi gelir? Reenkarnasyonun varlığını doğrulayan en iyi deliller çocukların geçmiş hayatları üzerine anlattıklarıdır. Bunların doğruluğu araştırılınca olumlu sonuçlar alınır. Bu tür olayların mantıklı açıklaması yapılabilir mi? Reenkarnasyon kavramı neleri içerir? Reenkarnasyon, onun varlığını kabul eden halklar için ne anlama gelir? Gaipen gelen bu şaşırtıcı belirtilere ne manâ verilebilir?

1962 yılında Profesör Ian Stevenson genç bir Lübnanlı ile karşılaştı. Lübnanlı, ona, doğduğu köydeki birçok çocuğun, doğmadan önceki hayatlarını hatırladıklarını anlattı. Stevenson'a bir mektup verdi ve onu kardeşine yolladı. Bu olaydan iki yıl sonra Stevenson Lübnan'a gitmek ve reenkarnasyonlara olan merakını tatmin etmek fırsatını buldu.

İmad Elevar olayı çok ilginçti. Stevenson şahsen olayla uğraştı ve 1966'da bir makale yayınladı. İmad 1958'de, Kornayel'de doğmuş ve konuşmaya başlar başlamaz «Cemile ve Mahmut» adlarını hecelemişti. Halbuki ailesinde bu isimde kimse yoktu. Ayrıca Kirbi'den de söz ediyordu. Kirbi Kornayel'den 50 km. uzakta, dağların ardında bir köydü. Üç yaşındayken bir gün büyükannesiyle gezmeye çıkmıştı. Birden bir yabancıya sarıldı ve onu öptü. Şaşırان adam kendisini nereden tanıdığını sordu. İmad «Siz benim komşudunuz» dedi. Yabancı Kirbi'de oturuyordu.

İmad'ın ailesi müslümandı ve reenkarnasyona inanan bir mezhebe mensup-tular. Ama babası onun yeniden doğduğuna inanmasından hiç hoşlanmadı. İmad, eskiden Kirbi'de yaşadığını ve Buhamzilerden olduğunu söyleyince kızdı. Çocuk, o günden sonra, babasıyla bu ko-

nuyu konuşmadı ama annesi, büyükan-nesi ve büyükbabasına anılarını anlatmaya devam etti; sık sık Cemile'nin güzelliğinden söz ediyordu. Bir adamın kamyon kazasında iki ayağını kırdığını sonra da öldüğünü söyledi. Ama bu adam kendisi değildi. Garip bir şekilde bu adamın kendisi olmadığını tekrar etti ve büyükçe de yürüyebildiğine sevindi. Sık sık Kirbi'ye gitmek istedi ama babası bu isteğini reddetti.

● SÜPHEYE YER BIRAKMAYAN 1000 OLAY

Profesör Stevenson Kornayel'e geldiği zaman İmad 5 yaşındaydı ve 3 senedir geçmiş hayatına ait anılar anlatıyordu. O güne kadar hiç köyün dışına çıkmamıştı. Stevenson toplanması mümkün bütün bilgileri topladı. İmad ve ailesiyle konuştu. İmad birçok şey anlattı ve bu arada doğduğu evi tarif etti. Bunun üzerine Stevenson bu bilgilerin doğruluğunu araştırmak üzere Kirbi'ye gitti. Stevenson Kirbi'de Buhamzi soyadlı bir aile olduğunu ve 1943'de Sait Buhamzi'nin bir kamyon kazası geçirerek iki bacağını kırdığını ve başarısız bir ameliyattan sonra öldüğünü öğrendi. Sait'in oturduğu ev, hayatı İmad'ın anılarındaki Sait'in ev ve hayatına uyuyordu.

Stevenson araştırmaya devam etti. Sait'in İbrahim Buhamzi adlı bir yeğeni

olduğunu öğrendi. İbrahim genç ve güzel metresi Cemile ile açık açık beraber yaşayarak köyün tepkisini üzerine çekmişti. Ancak ömrü kısa olmuş ve 1949'da 25 yaşındayken veremden ölmüştü. Hayatının son altı ayında hiç yürüyememiş hep yataкта yatmıştı. Sait gibi yeğeni İbrahim de kamyon şoförüydü ve birçok kaza geçirmiş, Sait'in ölümünü unutamamıştı. Mahmut İbrahim'in amcasının adıydı.

Stevenson ilk görüşte İmad'ın tarif ettiği evin İbrahim'in evi olduğunu anladı; üç sene önce İmad'ın kucaklayarak öptüğü kişi gerçekten bu evin yanında oturuyordu. İmad'ın önceki hayatıyla ilgili olarak anlattığı 47 olaydan 44'ü İbrahim'in hayatıyla uyuyuyordu.

Stevenson Kornayel'e döndü ve İmad'ı Kirbi'ye götürmek için babasını ikna etti. Üçü yola çıktılar ve hiç daha önce geçmediği yol üzerinde İmad 7 yeri tarif etti. Kirbi'ye geldikleri zaman İmad İbrahim'in eviyle ilgili 17 olay anlattı. Bunlardan 14'ü doğru çıktı. İbrahim'in evi yıllar önce kapanmıştı ve Stevenson İmad'ın evin eşyalarıyla ilgili anılarının doğruluğunu araştırabilirdi. İmad İbrahim'ken biri çifte, iki adet tüfeği olduğunu söyledi. Bu doğru çıktı. İmad eve girince doğrudan İbrahim'in tüfeklerinden birini sakladığı yere yöneldi.

Stevenson reenkarnasyon'u doğrulayan 1000'e yakın olay tesbit etti. İmad'ın durumu bilgilerin sağladığı şartlardan dolayı reenkarnasyonu doğrulayan en müsabet olaydır. Stevenson bu olayı gerçekten tesadüfen öğrendi. Kornayel'e habersiz gitti ve kimseye hazırlık yapma fırsatı vermedi. Diğer yandan, çocuğun verdiği bilgilerin doğrulanmaları amacıyla, bilinçli veya bilinçsiz, yanlış yorumlanmasına veya tahrif edilmesine imkân yoktu. Stevenson bilgileri söylentilerden değil, ilk elden toplamıştı ve doğruluğunu araştırmadan önce not etmişti. İmad hangi sebeple olursa olsun İbrahim Buhamzi'nin hayatıyla ilgili bilgi ve algılamaları kendisinde toplamıştır. Buna şüphe yok. İmad, İbrahim Buhamzi'nin reenkarnasyonu mudur, bu ayrı konu!

★ ★ ★

Budist ve Hinduların reenkarnasyona inançları dinlerinde esaslı bir yer tutar. Reenkarnasyon olaylarına ait birçok bilginin Hindistan kaynaklı olması şaşırtıcı değildir. Stevenson 1961 ve 1964 yıllarında Uttap Prades'te Rasalpur köyüne gitti ve kendisine daha önce anlatılan bir reenkarnasyon olayının doğruluğunu araştırdı.

1954'de Rasalpur köyünde üçbuçuk yaşında Jaspur Jat adında bir çocuk çiçek hastalığına yakalandı ve görünüşte öldü. Cenaze hazırlıkları yapılıyordu ki çocukta hafif de olsa hayat belirtileri görüldü; birkaç hafta sonra iyileşti, ama davranış ve sözleri ailesini endişelendirdi. Çocuk ısrarla adının Soba Ram olduğunu, 30 km. uzakta bulunan Vehedi köyünde Brahman, Sankar Tyagi'nin oğlu olduğunu ileri sürüyordu. Konuşurken tipik Brahman deyişleri kullanıyordu. Evde pişirilen yemekleri reddetti; iyi bir rastlantı sonucu bir Brahman kadın olayı duydu ve ona istediği yemekleri yapmaya başladı.

Olay birkaç sene sürdü, çünkü Rasalpur'la Vehedi arasında hiçbir bağlantı yoktu. 1957'de Rasalpur doğumlu ama Vehedi'de yaşayan bir kadın Rasalpur'a geldi; 1952'den beri köyüne gelmiyordu. O tarihte Jaspur 18 aylıktı ama kadını hemen tanıdı. Olay kadına anlatıldı. Kadın Vehedi'ye dönünce de durumu ailesine anlattı. Soba Ram Tyagi ölmüştü. Soba Ram'ın ailesi olayı duyunca Jaspur'ı görmek için Rasalpur'a geldi. Çocuk hepsine adlarıyla hitabetti. Soba Ram ile aralarındaki akrabalık bağlarını bildiğini kanıtladı ve Vehedi'deki hayat üzerine değişik ayrıntılar verdi. Ayrıca Soba Ram'ın bir düğünde arabadan düşerek nasıl öldüğünü anlattı.

Bu ziyaretten sonra Jaspur defalarca Vehedi'ye gitti ve Tyagilerin yanında kaldı. Vehedi'de daha mutluydu ve aile hayatıyla geçmiş hayatına hemen uyum sağladı.

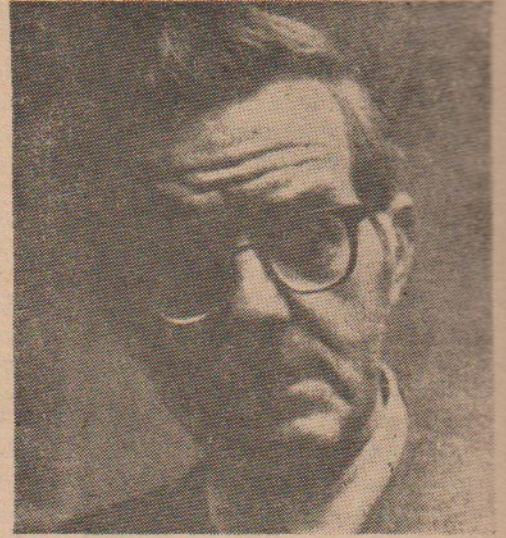
Stevenson bu olayı araştırırken İmad olayındaki imkânlara sahip değildi. Olayı doğrulayan ifadeleri doğrudan ve zamanında alamadı. Ama büyüklerle konuşur-

ken, Jaspir'in Vehedi'ye hiç gitmeden anlattığı 39 konuyu öğrendi. Bunlardan 38'inin doğruluğu araştırılabilir. Doğruluğu araştırılamayan tek ve gizemli olay Soba Ram'ın bilerek zehirlendikten sonra arabadan düştüğü ve öldüğüydü. Bunu araştırmaya imkân yoktu ama, Tyagiler'den Soba Ram'ın doğal bir şekilde ölmediğini, düşürmüş olduklarını ve Soba Ram'ın Jaspir'in çiçek hastalığına tutulduğu gün öldüğünü öğrendi.

● DOĞUM İŞARETLERİ

Reenkarnasyon hatırlamaları olan birçok olayda, geçmiş hayat, birdenbire veya genç yaşta sona erer. Reenkarnasyona inananlar, yalnız, birden ve şiddetle ölenlerin reenkarne olabileceklerini düşünmezler. Doğal bir şekilde ve ileri bir yaşta ölenlerin de reenkarne olunca eski hayatlarından anılar taşıyabileceklerini ileri sürerler. **Şiddet sonucu ölümler insan ruhu üzerinde izler bırakabileceği gibi** insan bedeni üzerinde de izler bırakabilir. Birçok araştırmacı ölüm sırasında beden üzerinde meydana gelen izlerin, reenkarnasyon sırasında, doğum anında beden üzerindeki belirtilerini farketmişlerdir.

Guy Playfair, **The Flying Cow** adlı kitabında böyle bir olayı anlatır. Brezilya Psiko-Biofizik Araştırmalar Enstitüsü'nün raporlarından alınan bu olayda Tina adlı bir kadının öyküsü anlatılır. Sao Paulo'nun 280 km. uzağında bulunan Araraquara'da doğmuştu ve bir kamu kuruluşunda hukuk müşaviri olarak çalışıyordu. Tina'nın durumu tipiktir. Çünkü; ileri yaşa gelmiş olmasına rağmen önceki hayatını hatırlıyordu. Genellikle böyle anılar çocukluk yaşlarında kaybolur. Fransa'da yaşadığını, adının Alex Amadado Barra-loug, babasının adının Jean Paris, annesinin adının Angola olduğunu hatırlıyor, Vichi'de doğduğunu ve uzun boylu, sarışın, iyi giyinen bir kadın olan annesiyle alış-veriş yaptıklarına inanıyordu. İki yaşındayken Havre'a gitmiş ve limandaki gemileri görmüştü. Fransızca'yı kolaylıkla öğrendi ve Fransa ile ilgili herşeye yakınlık duydu. Tersine Almanya ile ilgili herşeyden nefret ediyordu. İkinci Dünya Savaşı sırasında bir Alman askeri tarafın-

Prof. Ian STEVENSON

dan öldürüldüğünü ileri sürüyordu. Sol yanında, sırt ve karında doğuştan gelen izler vardı ve bunlar ona göre kurşun izleriydi.

Böyle öykülerin Profesör Stevenson tarafından dikkatle araştırılmış olaylar kadar değeri yok elbette. Ama bazı halkların reenkarnasyona olan inancını açıklamakta ve bu inancın etkileri hakkında fikir vermektelerdir.

● ÖNCEDEN YAŞANMIŞ TECRÜBELER

Bugün batıda pek önem verilmemesine rağmen birçok tecrübe reenkarnasyonla açıklanabiliyor. Bunlar «önceden yaşanmış» adı verilen tecrübelerdir. İnsan daha önceden bir yeri gördüğüne veya bir olayı yaşadığına dair güçlü bir duyguya kapılır. Böylesi duygulara birçok psikolojik açıklama getirilmiştir. Karabasanlar veya tamamen unutulmuş olayların yeniden hatırlandıkları düşünülmüştür. Hatta fizyolojik açıklamalar bile yapılmıştır. Bunlardan birine göre ağtabakası her görme için beyne iki işaret gönderir. Bunlardan birincisi de bu «önceden yaşanmış» olayların sebebidir.

Bu açıklamalar birçok olay için yeterli olabilir. Ama normal yollardan elde

edilemeyecek tecrübeleri bunlarla açıklamak imkânsızdır.

Örnek olarak, bir şehre ilk kez gelen bir kişinin şehrin daha önceki halini anlatabilmesi verilebilir.

İsveçli bir psikiyatr olan Nils Jacobson 1974'de İngilizce yayınladığı «Ölümsüz Bir Hayat» adlı kitabında bir olay anlatır. Hastalarından biri sık sık trans haline girmektedir ve Birinci Dünya Savaşında Flandr bölgesinde savaşta öldüğünü görmektedir. Bu hallerden sonra da depresyon geçirmekte ve karamsarlığa düşmektedir. Önce beden dışı bir yolculuğa çıkmakta, bedenini terkettiğini hissetmekte ve yoğun ve beyaz sessizliğin hüküm sürdüğü bir sisin içine gömülmektedir. Kendini bir garda görür. Etraf askerlerle sarılıdır ve acıklı ayrılık sahneleri vardır. Askerler cepheye gitmektedir. Trene binenler ve pencereden ümitsizce bakanlar vardır. Bir genç kadının ellerini sıkar. Kadın «Marcel, ah Marcel'im» demekte; kendisi de «Catherin, Catherin'im» diye cevap vermektedir. Sonra tren yola çıkar. Gece karanlığında gürültülü bir yolculuk yapar. Tren Arras'a gelir, diğer askerlerle birlikte trenden iner ve yağmur altında, çamura bata çıka, cepheye yakın kamp yerine gelir. Zaman geçer, ama ne kadar, bilemez. Bir gün birliğine tepede kurulu bir köyü alma emri verilir. Arkadaşlarıyla birlikte bir dere yatağında ilerler; tek korunaklı ilerleme yolu budur. Nihayet saldırının başlayacağı yere gelirler. Saldırı başlayınca tırmanır ve karşısında açıkça gördüğü köye doğru ilerler. Birden güçlü bir darbe yer, göğsünde büyük bir acı duyar ve herşey kaybolur.

Jacobson'un hastası 1966'da Arras'a gitmeden önce bu olayı defalarca yaşamıştır. Arras'a gelince gerçekte bir ilişkisi olup olmadığını araştırır. Şehri ve civarını otomobille gezer, ama tanıdık hiçbir şey rastlayamaz. Bir kavşağa gelir ve üzerinde «Bapaume» yazılı bir tabela görünce heyecanlanır. İlerledikçe gördüğü bazı şeyler kendisine tanıdık gelir. Bapaume'a gelince anıları birden kristal kadar berrak hale gelir. Ailesiyle be-

raber küçük sokakların arasından geçer, bir tarlaya gelir; orada öldüğü köye doğru yükselen dere yatağını görür. Köye gelince de hiçbir şeyi, kiliseyi bile tanımaz, ama oğlu köylülerden biriyle konuşur ve köyün 1914'de tamamen yıkıldığını ve kilise dahil bütün binaların 1930'dan sonra inşa edildiğini söyler.

Bu olay ilginçtir. Çünkü hasta, gördüklerini doğrulamadan önce ifade etmiş, doğrulanması tanıkların huzurunda olmuştur. «Önceden Yaşanmış» tecrübelerde, genellikle, bu kadar çok paranormal ön bilgi ve görüş bulunmaz. Tabii bir de böylesi görüşlerden dolayı deli yerine konmak korkusu vardır!

● NE DÜŞÜNMELİ?

Stevenson'un dediği gibi, bütün bu olaylar reenkarnasyonun varlığına inanamızı kolaylaştırabilir. Ama aldatmaca ve uydurma olduklarını da düşünebiliriz. Bu düşünce doğru olsa bile yeterli olmamaktadır. Çünkü; olayların bazıları titizlikle kontrol edilmişlerdir. Diğer tek açıklama ise bu geçmiş yaşam anılarının üst duyumsal algılarla elde edildiğidir.

Modern parapsikolojik araştırmalar, özellikle yoğun bilinç hallerinde telepati, öngörü ve önbilginin varlığını inandırıcı bir şekilde ortaya koymuştur. Bir insanın ruhunda varolan bilgilerin Paranormal bir şekilde elde edilmiş olmaları veya geçmiş ve gelecek olayların öngörü ile bilinmeleri mümkündür. Bu yazıda ele alınan olaylar paranormal bilgilenmeleri kolaylaştıran şartların yani krizlerin ruhsal yetenek gelişmelerinin, verici ile alıcı arasındaki bağların görüldüğü ileri sürülebilir. Hiçbiri ölüyü tanımadığı gibi onunla hiçbir bağları yoktu. Ayrıca ölüden başka, daha önceki yaşamlarındaki diğer kişilerden paranormal bilgiler alma yeteneğini hiçbiri göstermedi. İmad ve Jaspir İbrahim'den veya Soba Ram'dan sonra Kirbi veya Vehedi'de olan olaylardan habersizdiler ve bilgilerinin niteliği paranormal algılamalardan çok bir bellek işleyişinin sürekliliğini ve uygunluğunu anımsatıyordu. Bu bilgiler alıcının şuuraltında bulunan bilgilerle karışmakta, süresiz ve

(Devamı 38. Sayfada)

Kilise Yanıyor

•Janice ANDERSON •

Öğretmenlik yaptığım okulda öğrencilerle 'duyular dışı idrak' konularıyla ilgili okuma parçaları üzerinde çalışırken, özellikle lise öğrencilerim bunlara inanmadıklarını söylemekten geri kalmazlar. Onlara aldırmam, ne de olsa 20'nci yüzyılımızın modern kafalı gençleri... Yine de onlara, günümüz biliminin açıklayamadığı fakat birçok insanın başından geçmiş olan normal ötesi olayların bulunduğunu örneklemekten kendimi alamam. Verdiğim bu örneklerden birisi de kocamla benim balayı günlerimizde başımızdan geçen bir olayla ilgilidir.

Kocam Mike'ı, Georgia'ya tekrar askere çağırdıkları zaman birkaç günlük evliydik. Kocam, dini eğitimini Katolik Kilisesi'nden almış California yerlilerindedir. Küçük Volkswagen arabamızı tıka basa doldurduktan sonra Batı'dan Doğu'ya doğru yola koyulduk. Yolumuz üzerinde Mike'ın kardeşini de ziyaret etmek istiyorduk.

Yolda kaldığımız bir motelde uyurken geceyarısı kocamın haykırışlarıyla uyandım. Uyumaya devam ederek, ürkek ürkek sayıklamaya devam ediyordu. Kendisini yavaşça uyandırarak, rahatlatmaya çalıştım. Rüyasını anlatmasını istedimse de, kabul etmedi. Uyumamız ge-

Janice ve Mike Anderson

rektiği hususunda ısrar etti. Ertesi sabah erkenden kalkarak tekrar yola koyulduk. Milwaukee yönünde ilerliyorduk.

Yolda giderken, kendiliğinden, «Dün akşam ne rüya gördüm, biliyor musun?» diye sordu ve cevap beklemeden devam etti: «Rüyamda doğduğum kasabanın kilisesi yanıyordu. Hem de o kadar açık seçik bir şekildeydi ki... Allahım ne berbat bir manzaraydı o.» Tüm ayrıntıları anlattı. Besbelliydi ki, iyice sarılmıştı. Milwaukee'e yaklaştıkça Mike'ın rüyasını tamamen unutmuşuk. O gün geç saatlerde kayınbiraderin evine vardık. Mike, kardeşini 10 yıldan beri görmemişti. Yeşillikler ortasında sakin sessiz bir evdi. Kayınbiraderimi ben de ilk olarak görüyordum. Kardeşine benzer bir yanı yoktu. Karşılaşmamızda ağzından çıkan ilk cümle yoldaki anılarımızı olduğu gibi canlandırmaya yetmişti:

«Mike, ne olduğunu duymadın mı? St. Mary Kilisesi yanmış, dün akşam.»

Meraklı ve korkulu gözlerle birbirimize baktık. Daha sonra kayınbiraderin anlattıklarından kilisenin tamamen yanarak her şeyin harap olduğunu anladık. Zaten ağaç yapıydı. Yangın her şeyi berbat ederek öğleden sonra 7'ye kadar sürmüştü.

Bilimsel bir açıklaması yok ama, kocam yangın sırasında olayı aynen rüyasında görmüştü.

Bu olay pek çok öğrencimin konuya karşı yakınlık duymalarına yardımcı olmuştur. (FATE'den)

—oo0oo—

«UYU...»

• M. M. Savoie

Yaşımın 60'lı yıllarında bir gün California'dan Maine'e gidiyordum. Hiç bir acelem olmadığı gibi, kendi kendime de günde 200 - 250 milden fazla gitmemeye karar vermiştim. Yol boyunca akşamları dinlenebilmek için motellere önceden telefon etmiştim. Bu, tamamen keyfi bir yolculuk oluyordu.

Yine önceden rezervasyon yaptığım kasabalardan biri olan Kansas'ın Winona kasabasına yaklaştığım zaman hava bozmuş, yağmur ve fırtına belirtileri başlamıştı. Aniden rahmetli annemin bana seslendiğini işittim: Sanki taa uzaklardan bana, «Uyu...» diye sesleniyordu. Şaşırılmış, fakat korkmamıştım. Biraz sonra tekrar, «Uyu...» diye seslendi. Zaman öğleden sonraydı. Akşama daha çok vakit var

di. Bunun için ısrarının anlamını anlayamamıştım. Fakat bir kez daha adeta kulağıma fısıldarcasına «Uyu...» dediğini işittim zaman arabayı uygun bir yerde sağa çekerek park ettim. Otomatik sinyalleri de açık bırakarak annemin uyku çağrısına icabet ettim. Birkaç saniye içinde dalmışım.

Ertesi sabaha kadar deliksiz uyumuşum. Arabanın içinde aldığım pozisyondan dolayı ensem tutulmuştu. Ve o gece daha önceden yer ayırtığım motelde rahat rahat uyumadığım için kendi kendime kızmıştım. Yine yola koyulduktan yarım saat kadar sonra o gece kalmayı önceden tasarladığım motelin yerinde simsiyah bir enkaz yığınının bulunduğu görmekten nefesim tutulmuştu. O gece patlayan girdaplı kasırga motelî yerle bir etmişti. Sadece birkaç mil uzakta annemin uyarısıyla arabanın içinde mişıl mişıl uyuduğum geldi gözlerimin önüne ve hayretim bir kat daha arttı: Demek rahmetli annemin ısrarı bundandı ve beni ölümden kurtarmıştı.

(FATE'den)

Ölebilirdim

• Birdie PINION •

Kendimi bildim bileli hastalıklardan yakamı kurtaramamışım. Doktor daima hayatımın bir kısmını oluşturmuştur. 1978'de bir ara uzunca bir süre kendimi iyi hissettim, dolayısıyla uzunca bir süre doktor yüzü görmeden yaşadım.

O sıralarda bir gece beraber bir rüya görmüştüm: Sağ akciğere bir kılıç batırılıyordu. Acı içinde kıvrılarak uyandım. Fakat 'kâbustur' diyerek üzerinde fazla da durmadım. Ertesi akşam güçlkle uykuya dalabilmişim. Daldıktan sonra benzer bir rüya daha gördüm. Bu sefer kılıç yerine bir cam tüp ciğerime batırılıyordu. Doktorlar ciğerimle ilgili birşeyler yapıyorlardı. Onların, «Birdie, öleceksin» dediklerini işitmişim.

Kanter içinde yine uyandım. Artık birşeylerin ters gitmekte olduğu iyice yerleşmişti kafama. Lexington, Ky.'deki doktoruma gitmeye karar verdim. Görünürde bir şey yoktu ama, rüyaların etkisiyle olacak ki, bir 'çek-up' yaptırmak istiyordum. Röntge-

nimi çektikten sonra beni sür'atle hastaneye havale ettirdi. Sağ ciğerimde iltihaplanma görülmüştü ve su toplanmaya başlamıştı. Sıvı alındıktan sonra da durumumun endişe vermeye devam edişini hemşirelerin devamlı olarak başucumda bulunmalarından anlıyordum. Aynı zamanda kan toplanmaya da başlamıştı ki, doktorlar bu kanı çıkarmak için, tıpkı rüyamda gördüğüm gibi, ciğerime bir cam tüp sokmak zorunda kalmışlardı. İşte o sırada aynen rüyamda duyduğum acıyı duymuştum. Fakat daha önceden (rüyada) böyle bir uyarıyı aldığımdan dolayı o kadar telâşa ve paniğe kapılmamıştım.

Sonradan doktorum bana biraz daha gecikmiş olsaydım muhtemelen ölmüş olacağımı söyledi. Şimdi artık inanıyorum ki, gerçekten ihtiyacımız olduğu zamanlarda bir yerden bir yardım alıyoruz.

(FATE'den)

Spirit Aktüalite

SÖZGELENLER

Mehmet Sancar

SPIRİTÜEL AÇIDAN DİNSEL YORUMLAR : 1

Sebt Günü, Tevrat'dan Kalmadır Tevhit Üç Dinin Tekelinde Değildir

— «Sebt günü» ile «Cuma günü» arasındaki fark nedir?

— Bu soruya, asıllarına uygun bir karşılık verebilmek için, önce asıllarına bakalım:

«Sebt gününü takdis etmek için onu hatırında tut.»

«Altı gün işleyeceksin ve bütün işini yapacaksın. Fakat yedinci gün, Allah'ın Rabbe Sebttir. Sen ve oğlun ve kızın, kölen ve câriyen ve hayvanların ve kapılarında olan garibin; hiçbir iş yapmayacaksın. Çünkü Rab, gökleri, yeri ve denizi ve onlarda olan bütün şeyleri, altı günde yarattı. Ve, yedinci günde istirahat etti. Bunun için Rab, Sebt gününü mübarek kıldı ve onu takdis etti (Tevrat-Çıkış Bab 20/8, 9, 10, 11.).»

«Ey inananlar! Cumâ günü, namaz için ezan okunduğu zaman Allah'ı anmaya koşun. Alım satımı bırakın. Bilseniz, bu sizin için daha iyidir. Namaz bitince yeryüzüne yayılın. Allah'ın lûtfundan rızık isteyin. Allah'ı çok anın ki, saadete erişesiniz (Kur'an-Cumâ 62/9, 10.).»

Anlam bakımından yozlaştırılmış da olsalar, başlangıçtan beri uygulanagelinen biçimsellikleri nedir bunların?

Tevrat'a inananlar, Kilisede, Pazar günleri toplanır, ibâdet ederler. Vaiz dinlerler. Sosyal meseleleri görüşürler. Kilişeye gidenler de temiz, yeni giysileri ile...

Cumâ Namazına gidenler de ibâdet ederler. Vaiz dinlerler. Sosyal meseleler dile getirilir. Yine temiz, yeni giysiler esastır.

Gün olarak, sadece Pazar ve Cuma olmak üzere isim ve sıra farkları vardır. Birincisinde istirahat edilmesi emredildiği halde, ikincisinde aksi emrediliyor!.. Halbuki tatbikatta, Cumâ günü de tatil günü olarak kullanılmıştır. Ve kullanılıyor da.

Eski çağlarda, Cumâ günlerinde bir Câmi'de toplananlar, hem ibâdetlerini yaparlar, hem de dinsel ve sosyal meselelerini karşılıklı tartışır, görüşürler, olumlu sonuçlara bağlarlarmış. Ve vaiz verenler, âlim kişiler, müderrisler (zamanın profesörleri) olurmuş. Ve bu işler, parayla pulla yapılmaz, fahrî olarak, bir görev anlayışıyla ifa edilirmiş (Maişet kapısı, din kapısı değil; asıl mesleğinin ifasıyla elde edilen çaba, gayret kapısıymış. Otuzbine, kırkbine mevlûthanlık, zamanımızın icat ettiği geçerkçe bir meslektir! Parayla Kur'an okuyanlar da keza. Herhalde parayla oruç tutanlar da türememişlerse bile türemek üzeredirler! Parayla yapılmayacak ne işimiz kaldı ki?!..)

Meseleye spiritüel gözle bakarsak, gâyet açıktır:

Şeriat, başlangıçta, «Şunu yapacaksın, bunu yapacaksın, aksini yaparsan yakarım, yıkarım..» şeklinde çok katı iken

(Tevrat, baştan başa bu katılığı anlatır: Tanrısal emirlere uymayanların, şehirleriyle, her şeyleriyle imha edildikleri hikâye edilir) Kur'an'da, bu, insanların seçimine bırakılmıştır. «Yaparsan, senin için iyi olur, hayrına olur..» denilmiştir... Yine korkutmak vardır. Ama, eski katılık yoktur. İncil'de de bu paralelde öğütler, bilgiler, özendirmeler vardır.

Sebt günündeki istirahat emri, Tevrat'tan kalma katılığın devamıdır.

Cumâ gününde, istirahatten çok rızık arama öğütleniyor. Bu rızık, yalnız maddesel rızık değil elbet. Erişilecek saadet de maddesel saadet değildir. Çünkü Allah'ı çok anmanın karşılığı, maddesel saadet olamaz. Namaz bitince yeryüzüne yayılmak da maddesel rızıklar istemek olamaz.

Allah'ı çok anmak, her saniye onu hatırlamak anlamında anmak; lâubâlice «Allah! Allah!» demek hiç değildir. O'nun, işleyen yasalarının işleyişini görmeye, farketmeye çalışmak; ancak O'nu anlamak, anmak olabilir. Bu nedenle «Yeryüzüne yayılın.» deniliyor: Aramak, bulmak, keşfetmek. Üzerinde bulunduğumuz Dünya Plânetinin maddesel ve ruhsal düzenini, işleyişini görmek, duymak, farkedebilmek için bu öğüt veriliyor. Ve tatil anlayışı da kişinin kendisine bırakılıyor: Tevrattan beri epey şuurlanmış olan insanın, nerede yorulmuş olduğunu bilmesi gerek artık..

Kur'an'da, toplu namaz için, kadın - erkek ayırımını belirten bir âyet olmadığı halde; Arabın geleneklerine adapte edilen bu hal, asırlardır süregelmiştir.

Her dinde, eskiye adapte oluş, az veya çok mutlaka mevcuttur.

Fakat, her yeni din, bu adaptasyondan uzak kâlabilenler için hakiki kurtuluş olabilmıştır.

Bayram niteliğinde olan bu iki gün de, topluca bir araya gelmenin, bir bakıma hesaplaşmanın ve ileriye görebilenler için de bir arayışın günüdür. Bağnazlık çemberini kıranlar için Kilise de, Câmi de, sâdece birer aşama; sâdece birer sıçrama tahtalarıdır. Orada; gördükleri, duydukları, düşündükleri, bir ortak tesirin güçlü etkisiyle -ender de olsa- bazı kişilerin atılma tahtaları olabilir. Olmuştur da...

— Yeryüzüne indirilen tek din, İslâmiyet midir?

— Evet; böyle düşünen din fanatiklerimiz vardır. Spiritüalist bir görüş kazanmamış ve dinine bağlı bir kişinin böyle düşünmesi doğaldır. Çünkü o bilir ki, Kur'an dışında hiç bir din korunmamış... Hep tahrif edilegelmiştir. Altıbin yıllık tarih bilgisi de bunu teyit eder niteliktedir. Metin olarak korunduğuna inandığı tek din, Kur'an'dır...

Eğer fanatik bir görüşle değil de; hiç değilse samimi bir mantıkla, o kişi, Kur'an'ı ele alsaydı; Kur'an'ın yaptığı atıflardan hareketle tek dinin Kur'an olmadığı sonucuna varabilirdi.

«Tek din» anlayışında, diğer dinlerin ilga edildiği inancı da gizlidir. Halbuki Kur'an'da, diğer dinlerin ilga edildiğini bildiren -açık veya kapalı- tek bir âyet dahi yoktur. Aksine onları tasdik, teyit vardır!

Bu fanatik anlayışın özünde, meseleyi, ruhçu bir anlayışla görememek açıkça mevcuttur. Hem Allah'ın sonsuz kudretine inanmak ve hem de diğer dinleri korumadığını düşünmek, ancak fanatik bir mantıkla mümkündür.

Savaşın dehşetini, bilhassa yaşayanlar çok iyi bildikleri halde; neden oturup bir masa başında sorunları çözüme ulaştırmazlar da; hâlâ savaş yanlıları olarak silâh yarışındadırlar?! Nereden kaynaklanır bu sakatlık?

Her birimiz değişik realitelerin insanlarıyız, bir...

Ne kadar özgeci olsak da yahut öyle gözükmek de, bencilliklerimiz sürekli olarak bir araya gelmemize daima engeldir, iki...

«Doğru»nun ölçüsü yoktur bu realiteler, bu görüşler içinde... «Doğru olan budur.» diyen insan da samimidir. Tersini savunup, «Asıl doğru olan budur.» diyen insan da samimidir. Samimi olmayanlar da vardır elbet.

Doğrunun ölçüsü, tanımı yokken; «Benim dinim, en doğru olandır.» demek de yanlış, abes olmaz mı? Hele her din, çok değişik realitelere hitap ederken ve bunun milyonlarca örneği de ayakta durur-

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

ken; «Tek din, İslâmiyet'tir.» demek, çok sakat bir görüş olmaz mı?

İnsan için doğru, değişmez olan; işleyen Tanrısal Mekanizmadır. Bunun farkına varabilenler bir araya gelebilirler, kalıcıdırlar. Ama yerleri, artık dünya değildir. Süreleri çok kısadır. Çünkü bu realite değişimiyle dünyada bulunuş nedeni sona erer. Ve sayıları da çok azdır.

Bütün dinlerin, çağlar boyunca insanlara anlatmaya çalıştıkları budur. Totem çağında da bu gerçeği kavrayabilenler olmuştur. Kur'an çağında da ve çağımızda da. Çünkü dünyaya sevkedilen her kişinin ruhsal tekâmül eşitliği yoktur... Hamulesi yeterli olan için nasip, bir fiiskeyle de bahşedilebilir.

(Sâdıkların lûtfettiği ruhsal bilgilerde, bunlar da anlatılmıştır...)

— Tek din anlayışında, «Üç din İslâm'dır.» kavramı da gizlidir. Yani, üç dinin gerisindekiler İslâm değildir, dersek; bu anlayış, ne kadar doğru, ne kadar sakat olur acaba?

— Doğu dinleri, bu anlayışın dışında kaldığına göre; İslâm anlayışının da dışında demektir. Halbuki bütün dinlerde -en ilkelinden en mükemmel saydığımızı kadar hepsinde- on emir, yani ana temeller mevcuttur. Ana tema aynı olunca, ayrıntılar, İslâm olmaktadır kastı bozar mı?

Kur'an da, diğer dinler de -en ilkeli de aynı kaynaktan, aynı amaçla sevkedilmişlerdir, indirilmişlerdir (Spiritüel bilgilerimiz, ruhçuluğun esasları, bunları söylüyor, bunları kanıtıyor olaylarıyla, deneyleriyle).

Spiritüel bilgilerin donanımına girebilen bir zihin için, icaplardan ötesi yoktur. İcaplarsa, işleyen Tanrısal Mekanizmanın kendisidir.

«Meleklerle : 'Âdem'e secde edin' demiştik. İblisten başka hepsi secde etmiş, o ise: 'Çamurdan yarattığıma mı secde edeceğim?' demişti (İsra 17/61.).»

«Rabbin, meleklerle: 'Ben, yeryüzünde bir halife var edeceğim' demişti. Melekler: 'Orada bozgunculuk yapacak, kanlar akıtacak birini mi var edeceksin? Oysa biz, Seni överek yüceltiyor ve Seni devamlı takdis ediyoruz.' dediler. Allah :

'Ben, şüphesiz sizin bilmediklerinizi bilirim.' dedi. Ve Âdem'e bütün isimleri öğretti. Sonra eşyayı meleklerle gösterdi : 'Eğer sözünüzde samimi iseniz, bunların isimlerini bana söyleyin.' dedi. Cevap verdiler: 'Sen münezzehsin, öğrettiğinden başka bizim bir bilgimiz yoktur. Şüphesiz Sen hem bilensin, hem Hakimsin.' Allah : 'Ey Âdem, onlara isimlerini söyle.' dedi. Âdem isimlerini söyleince, Allah, 'Ben, gökler ve yerde görünmeyeni biliyorum; sizin açığladığınızı ve gizlemekte olduğunuzu da bilirim, diye size söylememiş miydim?' dedi (Bakara 2/30, 31, 32, 33.).»

Şu ifadelerin tamamı mecâzî anlamda söylenilmiştir. Aksini düşünmek, tevhit ilkesine ters düşer: Hem her şeye kaadir bir Tanrı düşünceğiz... Hem de bu Tanrı'ya karşı gelebilen bir İblis!..

İşte ruh ve madde kavramlarına, evren içindeki fonksiyonlarıyla anlamaya çalışarak girebilmek demek olan ruhçuluk yahut spiritüalizmin insanlara anlatmak istedikleri, üzerleri örtülü söylenmek zorunda kalmış bu gerçeklerin açıklamalarıdır.

Nitekim, Neo-Spiritüalizm'in kurucusu Dr. Bedri RUHSELMAN, Spiritizmayı tanımlarken bunu, çok özlüce, şöyle ifade ediyor:

«Spiritizma, dünya dışından gelen şuurla müterâfik (yükklü, birlikte bulunan) bir takım ihtizazların (titreşimlerin, tersirlerin), dünya içindeki şuurlu varlıklara aksetmesiyle vukua gelen (oluşan, ortaya çıkan) bir takım psişik (ruhsal) tezahürler (görünümler) bahsidir (konusudur).»

Dinlerle verilenler, sâdece bir başlangıçtır. Bu başlangıcın sürüp ilerlemesi ve de yükselmesi, insana düşen bir görevdir. Çünkü dünyada bulunuş amacı budur.

Ne diyor Yeryüzünün Rabbi : «Yeryüzünde bir halife var edeceğim.» Kimin yerine geçecek bir kimsedir bu? Ve her insan, bu halifelğe adaydır. Ve yine, bugüne kadar bazılarının sahip çıktığı ve Firavunun Tanrılığı gibi halifelik değildir bu...

(Devamı 33. Sayfada)

Kuzey Kutbunda Esrarengiz Bir Vahâ

• Jean BRUN •

Bir gevşeme koltuğuna uzanmış, gözleri siyah bir maske ile kapatılmış olan Harvey Dunstan, uç öğrencisinin önünde, «durugörü»sünü ispat ettiği, karanlık odada konuşmaya başlamıştı.

Avustralya'da Brisbane şehrinde Harvey Dunstan çok yetenekli bir durugörü medyomudur. Çölde kaybolan birçok pilotun yerini bulmakta büyük ustalık göstermiştir; kaybolan eşyaların yerini bildirmek onun için çocuk oyunundan farksızdır.

Harvey Dunstan birdenbire transta olan medyomların kesik ve boğuk sesi ile konuşmaya başlamıştı: «Beyaz bir satıh üzerinde yeşil bir leke görüyorum. Bu beyazlığın parlaklığı gözlerimi rahatsız ediyor... Yeşil gittikçe büyüyor... Evet daha iyi görüyorum... Bu yeşil bir vadi... Göller ve ırmaklar var... Ağaçlı tepeler, otlar arasında kımlıdayan şekiller var... Yaklaşıyorum... Garip hayvanlar, kalın derili büyük ayaklar üstünde timsah vücutları. Orada, uzun tüylü bir fil... Bu bir mamut!.. Yükseliyorum... Vadi küçülüyor, küçülüyor... Et-

rafta herşey beyaz, bembeyaz... Burası herhalde beyaz kumlarla örtülü çölde bir vaha olmalı...

Harvey Dunstan'ın asistanlarından biri elinin altına bir dünya küresi koyuyor, medyomun işaret parmağı bir helezon çizerek yukarıya kutup bölgesine gidiyor. Sahra, Kalahari veya Gobi gibi çöllerden birini göstereceğini bekleyen asistanı defalarca Harvey Dunstan'ın elini kaldırarak kürenin ortasına götürmesine rağmen, her defasında, medyomun parmağı Kuzey Kutbunu ısrarla gösteriyor.

Sonra bir sessizlik. Her durugörü (vizyon) seansından sonra Harvey Dunstan bir müddet kendini toparlamaya çalışmakta ve silkinerek, birkaç dakika önce olanları hatırlamaksızın, şuurunu kazanmaktadır.

Yakın bir geçmişte meydana gelen bu durugörü, kehanet arkeolojisi adı verilen ve henüz pek fazla bir şey bilinmeyen bu sahadaki Edgar Cayce, Maxime Asher ve Paula Sharpe gibi öncülerin kehanetlerindeki benzer şekilde cereyan etmiştir. Bu kimseler bir-

çok defa, durugörülerini sayesinde, arazilerde keşiflere önder olmuşlardır.

Harvey Dunstan'ın durugörüsünün dikkati çeken yanı, Antarktika'daki yolculukları ile şöhrete kavuşmuş Amerikalı Kutup gezgini Amiral Richard Evelyn Byrd'ün 1926 yılında Kuzey Kutbuna yapmış olduğu bir seferde başından geçen hayret verici maceraya tıpatıp benzemiş olmasıdır.

Byrd, gemisinin kaptanı ve diğer iki kaptanla birlikte saatlerce buzlar üzerinde yürüyerek, buzların meydana getirdikleri tepe ve oyukları aşmaya çalışarak dik ve tehlikeli bir tepeye varmışlardı.

Birden, binbir tehlikeli yolculuktan sonra varmış oldukları uçurumun tepesinden aşağıya baktıkları zaman unutulmayacak bir manzara ile karşılaşmışlardı. Büyülenmiş bakışları altında dar ve uzun bir vadi uzanmaktaydı ve etraf zengin bir yeşillikle kaplı idi ve tükenmez gibi görünen sıcak güneş ışıkları etrafa yayılmaktaydı. Büyük bir buz çö'ünün orta yerinde hakiki bir vaha idi bu...

Ani bir hareketle termometreye göz atan R. Byrd ısının -58° olduğunu görmüştü. Yardımcısı kaptan Fitin, seyir defterine şunları kaydetmişti: «14 Haziran 1925 -74 m. rakım- saat 12.08». Dört adam, tepesinde buldukları buz duvarının 100 m. kadar aşağısında bulunan o muhteşem çayıra inebilmek için ip merdivenlerini oraya sarkıtmışlardı.

Bir saatlik uzun bir yolculuktan sonra, başka bir dünyaya gelmişlerdi. Zengin ve adeta cennet manzarasındaki yeşilliklerle kaplı bir yayla gözlerinin önünde uzanıp gitmekteydi. Termometre 19°8'i göstermekte idi ve içlerine tatlı bir sıcaklık işlemekteydi, hemen kutup yolculuğu kıyafetlerini terkettiler. Ayakları sık ve zengin bir yeşillığe basmaktaydı.

Gözlerine zor inanan Byrd ve arkadaşları alabildiğine uzanan yeşillikler arasında küçük çaylar, göller ve ağaçlı tepeler görmekteydiler. Takriben 1500 m. ötede yavaş yavaş hareket eden bir esmer şekil görüldü. Dürbünlerini o istikamete çeviren R. Byrd bir çalılığa giren esmer tüylü büyük bir hayvan görmüştü. Hayret verici bir şekilde bir mamuta benzeyen bir hayvandı bu.

Ne yazık ki o günkü araştırmayı burada kes-

mek gerekiyordu. Herkes yorgun ve açtı, radyo akülerinin tükenmek üzere olduklarını da gözönünde bulundurarak, grubun şefi daha fazla oyalanmadan kamp yerine dönülmesinin uygun olacağına karar verdi.

Bir müddet dinlendikten ve teçhizatlarını yeniledikten sonra Byrd ve arkadaşları «kaybolmuş cennet» diye adlandırdıkları yere tekrar gitmek üzere yola çıktılar. Ne yazık ki vadiyi bulmaları mümkün olmadı. Coğrafi kutbun birkaç km. yakınında, manyetik kutup bölgesinde bulunması bakımından Kaptan Fitin topografik koordinatları tespit edememişti.

Byrd bundan sonra da birçok Antarktik seferlerine iştirak etmişti. Bunlar arasında 1929, 1936 ve bilhassa 1947 yıllarındaki seferler son derece mükemmelleştirilmiş teçhizatlarla yapılmıştı. Byrd birçok bilimsel araştırmalarla haklı bir şöret kazanmış olmasına rağmen, dünyanın öbür ucunda görmüş olduğu tropikal kutup vahasını her zaman hasretle hatırlamıştır.

Byrd ve arkadaşları rüyalarını hakikat sanmakla suçlandırılmışlardı ve aşırı iklim şartları altında hayallere kapılmış olmaları üzerinde durulmuştu. Hal-

buki Kuzey ve Güney Kutuplarına giden ilk kâşiflerin Harvey Duns-tan, Shackletin ve Amundsen'in maceralarına ait yazıları dikkatle okunacak olursa, açlık ve soğğun sebep olduğu sanıldığı hayal görme hadisesinin, yakın bir geçmişte yapılmış olan hayatta kalabilme mücadelelerine dair bilgilere kıyasla çok farklı olduğu anlaşılmıştır.

Buna mukabil, bu hayallerin ekserisi psişik bir kuvvetin serbest hale geçmesi neticesi ortaya çıkan gizli kuvvetlerdir. Antarktika'nın sebep olduğu gizli hadiselerin, yaşadıkları devirlerde farklı bir iklim gösteren bu kıtada, o zamanlar bulunan kim-selerin serbest hale geçirdikleri psişik enerjilerinin bugün hâlâ hayaller yaratması bir ihtimal olabilir. Kuzey Kutbunda da, her iki kutbun aynı özelliklere sahip olduğu farzedilecek olursa, benzer psi hadiselerinin cereyan ettiği söylenebilir.

Bazı şahit bildirilere göre, Byrd'in kutup hayali hakikidir. Los Angeles'de bir hekim olan Dr. N. Cotton da hastalarının birisinden buna benzer garip bir hikâye dinlemiştir. Bu hastası Norveç'in en kuzeyinde oturmaktadır ve bir arkadaşısı ile kutba doğru tekne ile yola çıkmıştır. Bir ay süren tehlikeli

bir yolculuktan sonra iki adam, anlattıklarına göre, ısının hayret edilecek derecede yüksek olduğu ve tropikal memleketlerdekine benzer zengin renkli çiçeklerin açtığı bir memlekette varmışlardı.

Birçok kere, Norveç ve İngiliz gezginleri gizli seyahatler yaparak buraları bulmaya çalışmışlarsa da, kutba son derece yakın olmaları dolayısıyla pusulaları hiçbir işe yaramamıştır ve Byrd'e nasip olan tesadüfler onun izinden giden öbür gezginlere hiçbir zaman yardımcı olmamıştır. Daha yakın zamanlarda ve üç defa, büyük devletlerin özel servisleri gizli ve çok masraflı seferler tertip etmişlerse de, netice hep menfi olmuştur. Kutup, sırlarını kimseye ifşa etmemiştir.

Yirmi yıldan bu yana, menşei farklı iki Antarktika'nın mevcut olduğu bilinmektedir; her ikisi de birbirine bağlıdır. 1960'da uluslararası jeofizik yılını takip eden ve Buenos Aires'de yapılan «Antarktika Sempozyumu»nda üçüncü zamana ait batı kısmının And sıradağlarının bir devamından başka bir şey olmadığı ortaya atılmıştır; bu parça Ümit Burnu'nun güneyindeki Drake geçidince çökmüş ve Graham yarımadasında ise deniz seviyesinden yukarı

yükselmiştir.

Birinci zamana ait olan doğu parçası ise Avustralya, Hindistan, Güney Afrika ve Brezilya'nın jeolojik yapısındadır. Jurassik zamandan çok daha önce var olan ve Güney Amerika, Afrika, Madagaskar, Güney Hindistan ve Antarktika'yı içine alan Gondwana adındaki büyük kıtanın bu parça olması muhtemeldir.

Eğer Harvey Dunstan'ın durugörüsünü doğru kabul edecek olursak, dünyada meçhul kalmış bölgelerin mevcut olduğu hipotezi doğrulanmış olur.

Ne var ki, bu meçhul topraklar dünya küremiz üzerinde devamını olarak mevcut mudurlar? Bazı araştırmacılar bu sualı sormaya başlamışlardır. «Şeytan mezarlıkları»nı tetkik ederken, esrarengiz kaybolmaların vukubulduğu Batıda uçgeni gibi bölgeler için bazı araştırmacıların öne sürdüklerine göre, Kuzey yarımküresinde girdaplar mevcuttur. Bunlar esrarengiz deliklerdir ve Güney yarımküresinde de bunlara teka-bül eden beş bölge mevcuttur. Aslında bu girdaplar okyanusların üstündedir, fakat dünyamızın dönüşündeki değişmeler dolayısıyla, bir zamanlar medeniyetlerin gelişmiş olduğu topraklar yakınında bu

lunmuş olabilirler ve bunlar aniden girdabın derinliklerine sürüklenmiş olabilirler. Atlantis veya Mu gibi efsanevi kıtaların mevcudiyetleri de bu şekilde izah edilebilir.

Bu tezi iddia edenlere göre, kutup bölgelerinde bu girdaplar zaman-mekân «plileri» (kıvrımları) şeklinde tezahür ederler ve denizlerin dibinde değil de başka bir boyutta toprakların kâh ortaya çıkıp kâh kaybolmalarına sebep olurlar. Şunu da unutmayalım ki Byrd'in vahası, kutbun yegane sırrı değildir. «Sannikov toprağı» birçok defa Sovyet buz kırıcıları tarafından görülmüştür. Gemi mürettebatı bankizler üstünde yeşilliklerle kaplı sıcak iklimli araziler gördüklerini iddia etmişlerdir; ancak coğrafyacılar bu yerleri haritaları üzerine işlememişlerdir; onlara göre bu yerlerde sadece aysbergler vardır.

(Nostra)

YI-KING

Türkçeleştiren
● Dr. Ayten ERTEM

Kozmik Bir Elektronik Beyin

Müslümanlar Kur'an'ı Kerim'den sadece kitap diye bahsederler; bu suretle bütün kitapların muhtevasını kendinde toplayan sihirli bir kudreti olduğuna inanırlar. Bütün kainatı ihtiva eden, insanlık, dünya ve kâinat için söylenmiş ve söylenecekleri kendinde toplayan bir bilgi hazinesidir. Kabbal'e, Thora'ya da buna benzer kudretler atfedilir. İnanca göre, metindeki en ufak bir değişiklik (eksik yazılmış, yanlış imlâlı, bozuk yazılmış bir kelime veya harf gibi) dünyanın herhangi bir yerinde kötü bir şeylerin cereyan etmesine sebep olacaktır. Çinliler için 3000 yıldan beri, bir bir, daire üzerine resmedilmiş işaretler veya kare içine yazılmış şekiller bu kudrete sahiptir. Zaman bu işaretlere çeşitli cümleler, yorumlar ve izahatlar ilâve ederek, bu işaretlerin daha kolaylıkla tefsir edilmelerini sağlamıştır; ayrıca bu ilâveler kitap bütünlüğünü de sağlamıştır. Bu işaretler sabit bir yazı değildir ve basit bir sistem yapısındadır; ayrıca müstakil, matematik değerleri vardır ve bir matris, bir kalıp vazifesi görerek yazısının teşekkülünü meydana çıkarır.

DEĞİŞMELER

Orta zamanın Büyük İmparatorluğunda bu kitabın belli bir yeri vardı. «King» ismi verilmişti ve 6 büyük klasiğin ilkiydi. Lion Tse Hona şöyle söyler: «King, bir kumaşın dokuması demektir; yani diğer

bir ifadeyle, kumaşın ağ dokuması gibi değişmeyecek hakikatleri ihtiva eder.»

Bu doku (bu Hakikatler) onu meydana getiren işaretlerden (bu işaretlere hegzagram denir ve altı çizgiden teşekkül etmiştir) meydana gelmiştir. Hegzagram sonsuz potansiyelli bir hazine ve ebedi bir derinliktir.

«Yi King», dünyadaki en eski ve değerli kitaplardan biridir, «Yi»nin hakiki manası «kameleon»dur (renk değiştiren kerstenkele). Yani, değişen, başka şekillere dönüşen anlamındadır. Etenne Perrol «Yi king»i şöyle tercüme etmiştir: Değişimler kitabı.

Orta Zaman İmparatorluğunda Yi King'in belirli bir yeri vardır ve her şeyden önce bir kehanet eseridir. Tedbir alabilmek için önceden bilmek ve irfanla yol göstermek gerekir.

Heraklit gibi, Çin kadimleri de dünyada her şeyin değiştiğini müşahade etmişlerdir. Güneşin doğarak sisi dağıttığını görmüşler, sıcaklığını hissetmişler, gökyüzünün kızıştığını ve sonra da tedricen havanın kararak ayın parladığına şahit olmuşlardır. Dört mevsim olduğunu, doğum ve ölümün birbirini takip ettiklerini farketmişlerdir. Bunlar üzerinde derinlemesine düşünerek sonunda bütün bu değişmelerin bir kanuna uygun olarak cereyan ettiği neticesine varmışlardır. Sabit değerlerin varlığından prensiplere giden yolu bulmuşlardır. Prensiplerden birinci prensibe geçerek değişmeyi elde etmişlerdir ve manası kapalı olan şu cümleyi yazmışlardır: «Değişim değişmez olandır». Her şeyin değişme şeklini bildikleri için önceden tahmin edebiliyorlardı. Kitabın ismi, değişen manasına gelen «Yi» idi. Böylece, dünya görüşü hakkında da bir fikir vermektedir; Evrende hiç-

bir şey, statik olmayıp hareket halinde ilerleyen, başka bir deyişle, devamlı olarak yeni gelişimlere dönüşen haldedir.

Hiç durmadan gelişen bu değişimleri Çinliler Yin ve Yang adlarını verdikleri iki faktörün zıddiyeti ve aynı zamanda birbirlerini tamamlayıcı özellikleri ile ifade etmektedirler. Eğer dünya bir vadi olarak kabul edilirse, Yin bunun karanlık yamacı, Yang ise güneşli yamacı olarak kabul edilmektedir. Ayrıca Yin dişi, toprak, şekillendirilebilen, kabul edici, zaman, anadır. Yang ise, erkek, gökyüzü, yaratıcı, nurlu, evrensel babadır. Yazılış biçiminde de her birinin özellikleri bariz olarak ortaya konur: Yin ortası açık bir çizgidir; Yang ise devam eden bir çizgidir.

Maddenin yoğunlaşmış bir enerji kümesinden meydana geldiğini kabul ettiğimiz gibi, Çinliler âlemin her durumunu Yin ve Yang özel verilerinin bir toplamı olarak kabul ederek bunların devamlı değişikliklere uğradıklarını belirtmektedirler. Her bir «durum»da da ebedi değişme vardır; hiçbir şey son hal olarak değerlendirilemez. Her şey, geçici ve kâinata belirli bir yeri olan koordinelerle ifade edilir. Hadiselerin akışını tetkik etmek için onları ayırtmamız gerekir. İşte «Yi King»in muazzam teşebbüsü de bu «durum»ların sonsuzluğunu basite irca ederek hudutlu bir rakkam olan '64' arşetip ile belirlemektir.

Dünyadaki hadiseleri isimlendirerek, teşhis etmek ve bu suretle onları anlamaya çalışmak; bu arada gelişimlerini sezinlemek ve zaafalarını, kudretlerini kavramak gerekir. Ta Tohonen de şöyle der: «Tohum ve kudretin birleşmesi hadiseleri geliştirir, ruhun gevşemesi değişikliklere sebebiyet verir.» Yin ve Yang'ın kendilerine has özellikleri vardır.

Hekzagram (bir «durum»un arşetipi) bu «durum»un bütün Yin ve Yang verilerini ihtiva eder. Trigram adı verilen ve üçlü gruplara ayrılmış altı çizgi ile ifade edilen hekzagram verileri iki şekilde tefsir edilir: Yin veya Yang'ın sayıca üstünlüğüne göre ve hekzagram içindeki yerlerine göre. Ta Tohonen şöyle der :

«Gökyüzü yukarıdadır; Yeryüzü aşağıdadır: Böylece yaratıcı ve kabul edici tarif edilmiş olurlar. Aşağı ve yukarı arasındaki farklandırmaya uygun olarak üstün ve alt seviyeler ortaya çıkar.» Dünyadaki hadiseleri teşhis etmek, değerlendirmek, yerlerini tayin etmek; yani tehlikeleri, zaafaları, tuzakları ortaya çıkarmak ve tedbir almak için bilmek. «Yi King»i geniş hafızasında bütün hadiseleri kaydetmiş, tahlil ve senteze tâbi tutmuş bir elektronik beyine benzetebiliriz. Olgun ve sorulduğunda tavsiyede bulunabilecek kozmik bir beyin.

GÖKYÜZÜ VE YERYÜZÜNE GİRİŞ

Eğer dünya Yin ve Yang'dan yapılmışsa, insan bunun mükemmel bir aksidir. Ve insanlar bütün hareketleri ile faydalı olabilmek için, bu benzerliğe uymak zorundadır. Gökyüzü ve Yeryüzü birer modeldir, yollarının gerekleri istikametinde hareket etmektedirler (Tao); ve onlardan ilham alınarak yaratılmış beşer de her bakımdan onları tahlil etmelidir. Bu hüviyeti inkâr etmek bu temel enerjilerle uyumlu titreşimde bulunmamak, belirlenmiş yerini terketmek ve uçuruma yuvarlanmak demektir. İnsan kendi başına yerini, yolunu bulamazsa, ona tesir icra eden enerji (güç)leri farkedemezse işte o

zaman kehanetler kitabı olan «Yi King»e başvuracaktır. Kâinat ve onu teşkil eden enerjiler biz insanlara çözümleri güç, gizli bir toplam olarak görünürler. Bu sırrı açıklamak için daha küçük birimlere parçalamak gerekir. Aşmak ve bölmek ikilisini, kadim Çinliler insanın anlayabileceği bir ölçüye indirmeye çalışmışlardır. 30 cm. boyunda, hafif ve kolayca şekillendirilebilen, bir çubuk grubu ya da bir çiçek sapları demeti düşünün. İlk bakışta sayısı meçhul ve elde bir müddet bir arada tutulan, sanki açılıp bölünmesi gereken bir âlem manzarasında olsun. İşte yolun derinliğine nüfuz eden bu ayırma hareketi zamanla bize bu ayırmanın Yin veya Yang'ın üstünlüğünü ortaya koyacak bir surette yapılıp yapılmadığını belirleyecektir. Bu ayırma üç defa tekrarlanmalıdır ki dünyanın halihazır durumunun altı bileşkesinden birinin mahiyetini tanıyabilsin. Üç tekrarın neticesi ya (- -) veya (-) şeklinde olacaktır. Hekzagramda altı hal, yani altı bileşke ve on sekiz ameliye vardır.

Bu sabır ve ihtimam isteyen karışık merasime eski Çinliler iki fonksiyonu atfetmişlerdir: Her şeyden önce o anın bir «okunuşu» ve aynı zamanda Büyük Harekete iştirakte ve kozmik nizamın canlı bir aksi haline girmekte fizik bir hamle anlatılmak istenmiştir. Yaşamda bir Yin tarafı ve bir Yang tarafı vardır ve işte Yol budur (Tao). Geliştirdikleri belirli merasime de şu ölçüleri koymuşlardı: Sağ el (Yang, yaratıcı) hareketi başlatır ve sağdaki yığından bir çöp olarak sol elin (Yin, alıcı) parmakları arasına yerleştirir; sol el, sağ elin ayırdığı taneleri kabul eder. Bir fasıl Yin ve bir fasıl Yang hareketini takip ederek öbür deste ile işe yeniden başlanır. Sonunda çizgi çizgi hekgagram ortaya çıkar. Bu ameliyeyi yapanın rolü gittikçe azalarak kâhinin tefsiri ön plâna geçer.

ZEKALARINA NÜFUZ ETMEK

Kâhine danışmak için kitaba müracaat ile dirayetli bir kaynak olan Kitaba kendini hasretmek bambaşka şeylerdir. Kâhinlere danışmak, dinde Tao'ya sahip olmadığını itiraf etmek, o anda acil bir ih-

tiyaca cevap vermek için kitaba danışıldığını göstermektir. Aksine hekgagramları hazmetmek, manalarını, mekanizmalarını çözmeye çalışmak tekâmül yolunda yükselmektir.

Tao jen (Taoistler için mukaddes kişi) kitaptan hiç söz etmez. O, gökyüzü ve yer yüzü yollarını özünde kavramış bir kimse. Onun, o anın enerjilerini bilmek için çubuk demetine müracaat etmesi gereksizdir. Önceden bilmeye ihtiyacı yoktur. Tefsir, kavrama, karar verme zihnin bir muhakemesidir. Zihnin kararlarına, Taoistler ve Zen ustaları, dağın, ağacın hareketlerini (zekasını) tercih ederler. Bir ağaç çiçeklenme, meyvalarının olgunlaşması hadiselerinde uygun zamanın geldiğine karar vermez. Tabiat hadiseleri, zekânın şümülünde bir ameliyenin neticesi değildir. Değişimleri kendiliğinden takip ederek asla hata yapmaz.

Tao-to-King'de şöyle yazılıdır:

«Eğer gökyüzü saf olmasaydı.

Yırtılırdı.

Eğer toprak sakın olmasaydı,

Harap olurdu.»

Ta jen Gökyüzü ve Yeryüzünün zekasına bağlanır. Taoistler kitaptan söz etmezler; hekgagramların kaynağını kendi başlarına özlerinde bulmaya çalışırlar; değişimlerin ötesinde değişmeyi sezerler. Sadece Ta jen, kitabın fikrini (anasını) tasavvur edebilir. Konfüçyüs'çüler yazı işlerini deruhte etmişlerdir. Geleneğe göre Hoca King, uzun bir tetkikten ibaret olan hayatı boyunca parmakları arasında üç «Yi King» destesi eskitmiştir. Belki de yorumların bugünkü şeklini ona borçlu bulunmaktayız.

«Yi King» üç çeşit insan tarif eder: «Alelâde insan», «Asil insan», «Büyük insan».

«Alelâde insan, Tao bilgilerini anlamamakla kalmayıp, onlarla alay eder, bilgisi olmadığı halde öğrenmek için hiçbir gayret de sarfetmez.

«Asil insan» 17. Asrın dürüst insanına oldukça benzer. İşte Konfüçyüs bu sınıfa dahildir. O merasimlerin titizlikle tatbiki için bilgisindeki noksanları telâfi etmeye çalışır. Geleneklere hürmetkâr, kal-

binde veya danışmanlarında bulamadığı olgunluğu kitapta ve kâhinlerde arayan kimsedir. «Yi King» ona hitap eder. Kendisinin ve başkasının iyiliklerini gözetip hataya düşmek istemez. «Yi King» bütün sayfalarında, «asil insan»dan bahseder.

Nihayet «büyük insan» Ta Jen (aziz) gelir. Yi King'de şu satırlara rastlanır: «Al-elâde insan» yüz değiştirir. «Büyük adam» bir kaplan gibi değişir. Kâhine danışmadan önce imanla karşılaşır.

Birinci tip insan, bütün gelişmeleri sathi olarak kabullenir. İkinci tip insanda ise değişiklik daha barizdir; o dikkatli bir panter gibi her şeye açıktır. Feodal Çin'de bu tasnif belirli bir sosyal düzene göre yapılmıştı. «Yi King» prenslerin, okumuşların hizmetindeydi. Yorumlar ekseri idare etme sanatına yönelmişti.

KENDİ KENDİNİ İDARE

İmparatorluğu idare etmek, bir eyaletin başı olmak, evini idare etmek, kendini idare etmek, bütün bunlar bir ve aynı kudret ve bilgi değil mi? Yani idare sanatı...

İdare Mekanizması, ne olursa olsun, aynı yapıya sahiptir. Her hekzagram belirli bir durumun ilk tipidir ve onun sayesinde o durum bir mânâ kazanır. Bu durumda alınacak tavır için de bir tavsiye, bir istikamet belirler.

«Yi King»in bilinçli tekerlekleridir bunlar ama oraya yorumlar sayesinde gidilen bir yoldan başka nasıl varılabilir acaba? Su, odun, ateş bizler için boş ve soğuk görüşlerdir: İnsanlar onları teknikleri ile ehlileştirmiştir. Bunlar artık kudretleri olmayan boş kelimelerdir: İçlerinin muhtevası boşaltılmış, cansız ve ortaya koymaları gereken kudretten yoksundurlar.

İçinde yaşadığımız dünya hekzagramların günlük varlıklarından bizleri uzaklaştırmıştır.

Metni bir defa okumak kâfi değildir. «Yi King» kolaylıkla sır vermez. Ancak onu tatbik ederek tanımak mümkündür. «Yi King» her şeyden önce bir tecrübedir; ancak onun âleminde yaşayarak onu tanımak kabildir. Böylece yavaş yavaş Dünya (Birim) ortaya çıkar. Roller belirler. Yerler dağıtılır. Mekanizma hekza-

gramlar ortaya çıkarır. Sayı ve semboller olayların çevresinde geliştiği iskeleti oluşturur. İşte değişmelerin sırrı da budur. Yin'in üstünlüğü ile tedricen karışık görünen sayı sistemleri aydınlanır, görünüşte manasız sayılabilecek çeşitli işlemler ve hekzagramların karanlık cümleleri mânâ kazanır. Böylece uzun ve tertipli bir araştırmadan sonra «Yi King» açıklık kazanır ve matrise, yaradılışın «karanlık dibine» varılır; bu iskelet hadiselerin yapısına intibak eder ve artık kitabı bir yana bırakarak gözlerimizle Gökyüzü ve Yeryüzünü seyredebiliriz.

KÖKÜNE DÖNMEK

Hekzagramlarda sekiz trigram, Yin ve Yang'ın ilk bölümüdür. Bunların icadı efsanevi beş imparatorun ilki, Çin'in ilk idarecisi, devletin organizatörü, efsanevi Fo Hi (İ. Ö. 3300)'nin olduğu kabul edilirse bu trigramlar, imparatorluğun ilk hudutları yani kâinatın çevresinin ilk belirlenmesi gibi düşünülebilir. Trigramlar bünyelerinde bütün temel verileri ihtiva ederler; hacim, zaman, sayı ve temel elementler (odun, su, metal, toprak...) gibi. Trigramlardan başka Fo Hi'nin müziği de keşfettiği rivayet edilir. Müzik Sanatının ve kehânetin birbirini tamamladıkları söylenir. İlk İmparatorun müziğinin adı Fo Lai'dir. Onlarda müzik kavramı, gökyüzü, yeryüzü ve insanlar arasında mevcut ahengin temeli olarak belirlenir.

Trigramların başlangıcında temel iki enerji çiftleşir, birbirini kovalar, ürer, birbirini takip eder ve bu hareketli çeşitlemeleri ile kâinatın sonsuz şekillerini ortaya koyar.

Yin ve Yang'dan evvel; T'ai Ki, Mahlûk ve Sınır eşyaya hayat verebilmek için çiftleşmişlerdir.

Tao-Tö-King'de şöyle söylenir :

Dünyanın çeşitli mahlukları

Köklerine döneceklerdir.

Köklerine dönmek,

Sükunette yerleşmektir.

Sükunette yerleşmek,

Tertiplenmektir.

Tertiplenmek,

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

Sabiti tanımaktır.
Sabiti tanımak,
Nurlanmaktır.»

Zıtlar birleşir, birbirini mükemmelleştirir, ahenkleşirler ve birbirini imha ederler. Yol bir kaosa benzer. Buna rağmen gizli bir tertip ona hâkimdir. Bundan da yalnız zaman haberdardır: Tohum toprakta çürüyerek büyüyen ağaca katılır. O da toprağa düşen meyveler üretir, meyveler tohumlarını toprağa karıştırır ki, aynı işlem tekrarlanabilsin. Yol tekrarlanabilen bir yönde olmasaydı kaos ortaya çıkardı. Dönüş Tao'nun hareketidir. Değişmeyen her şeyin başlangıcıdır.

Sükûnete yerleşmek: Sükûnet hayatın duraklaması değildir. Sükûnete yerleşmek karşı koymaksızın harekete iştirak etmek demektir. Çarpıntılı bir denizde dalgaların istikametinde yüzmek demektir. Yol üzerindeki manialara çarpmaksızın vücut ve ruhunu yönlendirmektir. Lie Tsen şöyle bir hadise nakleder: Bir kasp, hayatı boyunca, eskitmeden bir tek bıçak kullanır: Onu öyle ustalıkla kullanır ki, bıçak kemiklere temas etmeksizin aralarından kayar, çevrelerinden geçer ve böylece keskinliği hiçbir zaman körlenmez. Sükûnete yerleşmek, ilk sükûneti bilmek, bir çocuğa benzemek, yol üstünde başıboş gezmeden onun akışına kendini kaptırmak, Anayı bulmak demektir.

Köküne dönmek, Yi-yang ikiliğini aşmak, «yaratıkların başlangıcına dönmek» demektir.

KEHANET KİTABI

«Yi King» hem geçmişi hem de geleceği bilir; Dönüşü ilân eder. Medeniyetin başlangıcında, hegzagram Li (Ateş, bağlanan) toplumu sembolize eder, teşekkülünü ve tehlikelerini belirtir. «Karışık zamanlar»da hegzagram Fou (Dönüş) «ışığın zafer»ini müjdeler. Ta Tchonon'e (Yi King'in Büyük Yorumcusu) göre; «keşifler, evvelâ kâşifin zihninde resimlenir». Buradan şu neticeye varılır: «Keşifler, hegzagramların belirttiği durumlara uyarak kâşiflerin fikirlerinde şekillenir-

ler». Önce, hegzagram Li (Ateş, bağlanan) gelir. Bu ocak fikrinin temsilcisidir. İki kalın çizgi, bir kesik çizgiyi çevreler. İlkel ocak, arasında ateşi kuvvetlendirecek bir hava cereyanının geçmesine imkân verecek iki paralel taştan teşekkül eder. Düz ve kesik çizgilerin birbirlerini takip etmeleri, bir filenin ağıları, bir sepet manzarasıdır ve av hayvanlarının yakalanması fikrini vererek hegzagrama ikinci özelliğini tevdi eder: Bağlanan Li'den balık ve hayvan avının keşfi ortaya çıkar.

Başlangıçta, insanların etrafında, yemek pişirmek, ısınmak ve yaban hayvanlarını uzak tutmak için toplandıkları bir ateş ve etrafında gelişen hayat. Bu ateşin devamı için etrafında insanlar ve bunları doyumak için başka insanlar, oduncular, avcılar, savaşçılar lâzımdır, yani ocak etrafında toplum gelişmektedir. Kalabalık için artık bir tek ocak yeterli değildir. Li ev olmaktadır; kalın çizgiler iç kısmı himaye eden kabul edici duvarlardır. Böylece dişi ve erkeğin rolleri belirlenmiş olur. Artık evler çoğalır, Li şehir olur, duvarlar sur olur. Şehirler çoğalır. Li Devlet olur, keskin çizgiler askerlerin çarpıştıkları hudut boylarıdır. Böylece ilk ateş etrafında, değişikliklerin akışına göre, toplum gelişip yayılır. Li, artık insanları bağlayıcıdır. Hegzagramın yorumlarında şöyle denmektedir: «Dünyada parlak olan her şey, devamlı olarak parlayabilmesini bağlandığı bir tek unsura borçludur. Kendini koruyabilmesi, medeniyetler kurabilmesi için insan türü toplumları oluşturmuştur. Fakat genişlemesinin bir noktasında, toplum ve medeniyet artık merkezlerinden çok uzaklaşmışlardır ve ilk alev sönmüştür. «Bağlanan»ın iki mânâsı vardır: Bağ ve

ayrıca hayvanları hapis tutan sepet, file, tuzak. Artık insan bu bağ içinden çıktığından, medeniyet ve toplum yozlaşmıştır ve parçalanarak yok olur.

Karanlıklar devri başlamıştır. Ancak insanoglu bir merkeze bağlanmak, hayatına bir mana vermek ihtiyacında olduğundan, «sürekli olarak parlayabilmek» için, primitif alevin tekrar canlanması elzemdir. Böylece hadiselerin seyri tekrarlanır. Bu Dönüş devresidir. Dönüş hekszagramı Fou, beş Yin ve bir Yang çizgisinden meydana gelir. Toprak altında gürlemeler duyulur. «Yi King» şöyle der: «Dönüş fikri, Yin çizgilerinin ışıklı, Yang çizgilerini yukarı doğru itmelerinden sonra, bunlardan birinin alt taraftan hekzagrama girmesi ile ortaya çıkar. (Hekzagramlar, alttan yukarı doğru okunur) Karanlıklar devri artık geçmiştir. Kış dönüşümü ışığın zaferini müjdeler. Sükut devresinden sonra dönemeç gelir. Kovulmuş olan kudretli ışık tekrar görün-

müştür. Bir hareketlenme, canlanma ile eski, yerini yeniye terkeder». Her ikisi de zamana tekabül ettiklerinden bir zarar meydana gelmez. Aynı hisleri paylaşan mahlûklar arasında bir gruplaşma görülür. Dönüş tabiatın akışı içinde yerini alır. Hareket dairevidir. Yol kendi kendine kapanır.

EBEDİ DÖNÜŞ

«Yi King» kitap adı ile zikredilen Kur'an ve İncil'in aksine, başlangıç ve son mefhumlarını bilmez. Yaprakları arasında Zamanın tümünü ihtiva eder ve ilk gün, Mesih, son muhakeme gibi teferruatla ilgilenmez. Yalnızca değişmeler kanununun hâkim olduğu devrelere ayrılabilen bir dairevi zaman mefhumu getirir. İnsanlığın, altın çağından bahsedildiği zaman, bu altın çağ, bizim yaşadığımız manada cennetten başka bir şey olamaz. Dönüş de, mutlu devirlere kesin bir dönüş olarak kabul edilemez; bu ancak dairevi amelîyenin yeni bir başlangıcını ifade etmektedir.

(Baştarafı 15. Sayfada)

ta kısmen açıklanacak; 1967'de film yapımcısı Michael Cox tarafından bu konuda belgesel bir film hazırlanacak ve aradan uzun yıllar geçmesine karşın olay hakkında yapılan mütalâaların ardı arkası kesilmeyecekti.

R-101 olayına ilişkin olarak alınan tebliğler, kazanın sorumlularının ortaya çıkarılmasında etkili olamamışsa da, R-101'in yapımında görev alan birçok uzmanı etkilemiş ve özellikle, ölüm-ötesi hayatın varlığına ilişkin kanıtlardan biri olarak, İngiltere'de Spiritizm'in gelişmesine

önemli bir katkıda bulunmuştu.

Gerek Hinchliffe ailesiyle, gerekse R-101 olayı ile ilgili olarak, bayan Eileen Garrett kanalıyla öte-âlemdeki İngiliz pilotlardan alınan tebliğler; olayları bizzat yaşayan Emilie Hinchliffe, Harry Price, Ian Coster, William Charlton gibi pek çok kişinin yaşamlarına yeni bir yön vermiş, septisizmi bırakıp Spiritizm anlayışını benimsemelerini sağlamış ve en önemlisi, basın yoluyla geniş halk kitlelerine ulaşılarak, zihinlerde, ölüm-ötesi hayatın varlığına ilişkin bir soru işareti oluşturmayı başarmıştı.

SÖZE GELENLER

(Baştarafı 24. Sayfada)

Bu üç buutlu sistem, insanları sıkıştıran bir katı cenderedir. Bu katı cendereden yüzde elli başarıyla geçebilen insan, halife adaylarının en önlerine geçebilmiş insandır. Ve yeri, artık bu plânet değildir.

Tanrular Hiyerarşisinin birazcık idrak

edilmesi, bütün dinlerin tevhit içinde bulunduğunu anlamaya yeter... Ve halifeliğin de ne anlamda kullanıldığı ve kimlerin kime halife olacağı daha açıkça anlaşılır...

Meleklik de bu hiyerarşi içerisinde işleyen bir yüce sistemdir...

(Devam Edecek)

TEK YOL

• Ali Cahit CÜMBÜŞEL •

Yeryüzü karanlıktı ve karanlığın içinde insanlar vardı. Bunlar mutsuz ve günahkâr insanlardı. Karanlığı kendileri oluşturmuş ve kendi oluşturdukları karanlığın içinde birbirlerini, önlere ve yollarını göremeyen körler haline gelmişlerdi. Ne yaptıklarını ve nereye gittiklerini de bilmiyorlardı. Sarsak adımlar, korkulu adımlar, yanlış istikametlere doğru atılan adımlar; adımlar ve adımlar...

Fakat bir gün, nereden ve nasıl geldiğini bilmedikleri bazı insanlar ortaya çıktılar. Bunlar çevrelerine aydınlık ve ışık saçıyorlardı ve dileyene, dilediği kadar ışığı, önünü görebilsin, çevresini tanıyabilsin ve kaybettiği yolunu bulabilsin diye, meccanen veriyorlardı. Hem ışığı veriyorlardı, hem de bu karanlıktan kurtulmak için izlenecek olan yolu tarif ediyorlardı ve bu yoldan o ışık vasıtasıyla geçilebilecekti. Işık dağıtıcıların verecek ışıkları çoktu ve verdikçe onlardan eksilmiyordu. Belirli bir zaman boyunca bu ışığı verdiler ve çekildiler.

Şimdi insanlar gene birbaşlarına kalmışlardı, fakat bu ümitsiz bir yalnızlık değildi. Çünkü şimdi bazılarının ellerinde ışık, kafalarında yol ve iz, gönüllerinde kurtuluş arzusu ve kalplerinde O'na iman vardı. Artık bu insanların yapması gereken şey, ellerine teslim edilmiş olan ışığı, tarif edilen yola tutup, bu yolu izlemektir. Fakat yol çetin ve sarptı. Bazıları uçurma düştü, bazıları sarp kayalara tırmanırken can verdi, bazıları yolda ışıklarını kaybettiler, bazıları da ana yolu kaybedip

tali yollara saptılar. Fakat kendilerine teslim edilen sadakatle muhafaza edebilenler, işte onlar bu yolu geçtiler ve kurtuluşa kavuştular. Onların eriştikleri yer aydınlık ve güzeldi ve onlar muratlarına erenlerden oldular.

Fakat geride kalanlar vardı. Yolda kalanlar, yollarını şaşırınlar, hatta yola çıkmayanlar bile vardı. Dahası bir kısmının bu ışık dağıtıcılarından haberleri bile olmamıştı.

İşte o zaman, bu ışık dağıtıcılar ve yol göstericiler yeniden bu insanların içine indiler. Ve aynı olaylar bir kez daha, fakat bu kez daha değişik mizansenler altında yeniden sahnelendi. Bunun neticesinde gene birtakım insanlar kurtuluş yolunda ilerlediler.

Günümüzde de insanlar, kendilerine verilmiş olan ve verilmekte olan ışıklar ile kurtuluş yolundan geçmenin zorlu mücadelesini vermektedirler. Yol sarp, yol çetin, hatta yol bazı mevsimlerde geçit vermezdir. Ancak belirlenmiş olan o vaktin bitimine kadar insanlığa bu yolu geçebilmesi için imkânlar ve müsaade verilecek, yardım yapılacaktır. Yani geçebilen geçecektir. Şu husus kesinlikle unutulmamalıdır ki, bu yürünen yolda herkesin işlediği fiiller, neticeleri itibarıyla gene herkesin kendisine ait olacaktır ve hiç kimsenin bir başka kimse hakkında ümidi ve şefaati olmayacaktır. Çünkü hüküm O'nun hükmüdür. Bu yoldan geçilecektir. İnsanlık için, bu devrede, bunun dışında bir yol ve bir kader yoktur ve çünkü «O'nun emri behemehal yerini bulan bir kaderdir.»

KÖPRÜ KURMAK,

YADA

DUVAR ÖRMEK

• Erol ERDOĞMUŞ •

Ne güzel söylemiş, söyleyen her kimse: «İnsanlar köprü kuracakları yerde, duvar ördükleri için yalnız kalırlar». Duvar ve köprü ayırımına göre kurulmuş ilginç bir benzetme. Ne var ki, (A) ile (B) noktaları arasındaki yatay köprü duvar; dikey duvar ise köprüdür. Demek ki bütün mesele aç farkında...

Sizinle benim aramda yatay köprü varsa, duvar örülmüştür. Duvar yatay değil de, dikeyse aramızda köprü kurulmuştur. Duvarı ören kim? Siz ya da ben. Ama siz duvar örüyorken, «Duvar örme köprü kur» diyecek olan da ben. Sorumluluk ikiye bölünüyor böylece. Genel bakışla ister duvar, ister köprü olsun her ikisi de ilişkidir. Köprü, karşılıklı olumlu ya da olumsuz ilişkinin varlığı; duvar ise olumlu ya da olumsuz ilişkinin yokluğudur, bilgisayar dilinde 0 ve 1 ile gösterilen ilişkidir, köprü ve duvar ilişkisi.

Sizin ve benim benliğimin, klasik fizikte 3 hali var bir bakıma: Katı, sıvı ve gaz.. Eğer ben egoistsem, bencilsem maddenin 3 halinden katı durumu seçmişim demektir. «Rab bana, hep bana» diyorumdur. Benmerkezciyimdir. Dünyayımdır da, Güneş'i ve yıldızları etrafımda döndürüyorumdur.

Yok eğer, «Sezarın hakkı Sezara» diyorsam, bencil değil hakkaniyetçiyimdir. Katı değil, sıvıyımdır. Dengeyi benimsemiş, teraziye gönül vermişimdir.

Yok yine eğer, «Ben yok, sen var» di-

yorsam ve de bunda gerçekten samimiysem bencil değil, sencilimdir. Yerde yığılıp kalan katı değil, göklerde uçuşandır.

Benlik su gibidir. Donar, katılaşıp, buzu olur. Erir, akar. Kaynar, buharlaşır, uçuşur. İlk benlik bencildir, katıdır. Benliği oluşturan yapı konsantredir. Sıvılaşdırılmaya karşı gelen bir kuvvet taşır. Kohezyon kuvvetidir bu... Kohezyon gücü, bir maddenin iç kuvvetler etkisiyle kararlılığını koruma özelliğidir.

Kohezyon gücü etkisini biraz azaltınca, benlik sıvılaşır. Bencil değil, dengelidir, hakkaniyetperverdir insanoğlu artık.

Kohezyon gücü, benlikteki etkisini daha da azaltınca, benlik gaz haline girer. Ben yoktur benlik için, sen vardır. «Yaradılanı hoş gör, yaradandan ötürü» bilincidir, bu bilinç aşaması.

Aynı kantitatif yapıdaki ve değerdeki benlik, tıpkı aynı ağırlıktaki su gibi; buz iken az, su iken daha çok, buğu iken en çok hacmi kaplar. Uzay-zaman bütünü içinde daha etkindir, daha edilgendir.

Mutluluk, uzay-zaman bütünü içinde daha etkin ve daha edilgen olabilmektir. Mutsuzluk bencilikte, mutluluk sencilliktedir.

İnsan çevresinde ilgi uyandırmak istiyorsa, çevresiyle ilgilenmeyi bilmelidir. «Güler yüzlü olmayan dükkân açmamalıdır» der bir Çin atasözü. Toplumlar, fertlerinin kalplerinden kalplerine kurulan köprülerle imar edilir.

OLAYLAR · ELEŞTİRİLER

KAZANÇ YOLU

Avrupa'da yüksek rütbeli bir güvenlik görevlisinin eşcinsel çıkması ortalığı karıştırmış ve bu karışıklık bahsi geçen kişinin sürekli müşterisi olduğu kahvenin işine yaramış. Kahvenin sahibi, müşterilerinde devamlı bir artış meydana geldiğini ifade etmektedir.

Öte yandan yine bir Avrupa ülkesinin yasama üyelerinden biri «bugüne kadar kurus vergi ödmeden milyarlar kazandım» deyince, tahkikat sonucunu vergi kaçakçılığında üçbuçuk yıl hapis yemiştir.

Fakat bahsi geçen kişi hapisteyken tekrar yasama organına seçilince orda da işler bir başkaca karışmıştır.

Darı ekilen yerden şüphesiz, buğday biçilmez. Sadece dünyevi değerleri hedef alan bir eğitimin sonuçları da nefsaniyete dönük olacaktır.

Uyumsuzluklar, uyum sağlayıcı irdelemelerinden ötürü geçerlidirler. Ancak, dengeyi bozan uyumsuzluğun benimsenir hale getirilmesi de çürümüşlüğe yol açar.

SONSUZLUK KORKUSU

İnsanlar çeşitli nedenlerden ve şeylerden korkarlar. Bir sanatçı da «sonsuzluk düşüncesi bana korku veriyor. Bu düşünceye kapıldığınızda saklayacak, koruyacak birşeyler bulursunuz» diyor.

Sonsuzluk düşüncesi niçin korku verir? Sonsuzluğu da aşan büyüklüğün sezgisinden ötürü ise o takdirde 'saklayacak ve koruyacak' birşeyler aramak niye?

Fakat sonsuzluk düşüncesinin verdiği korku, kaybolmak endişesinden kaynaklanıyorsa, o takdirde de değer yargılarının değişmesinin gerekirliği vardır.

Korku, bu dünya insanının bir imtihan yoludur. İstirabın korku ile sıkı bir bağlantısı vardır. İnsan yaşam değerleri içinde ıstıraba düşmekten korktuğu için kendini kaçış içine sokar. Oysa ki korkuyu öğrenmek için ıstırapla mücadeleyle girmek gerek. Dünya insanının öğrenim yolu budur.

TEKRAR DOĞDUĞUNUZDA NE İŞ YAPMAK İSTERDİNİZ?

Bazı kimseler, yine aynı işi yapmak isterdim diye cevaplıyorlar. Böyle bir istek nereden kaynaklanıyor acaba? Herhalde verdiği hazdan veya rahatsızlıktan denilebilir.

Duraklamak ve tekrarlamak insan varlığı için değildir. Zira o, evrenin sürekli gezginidir.

PARÇALANMIŞ AİLE ÇOCUKLARI

Yetiştirme yurtlarında, annesi, babası tarafından terkedilmiş çocukların sayısı giderek artıyor. Bir yetkili, «hiç kimse bu çocuklara ana-baba sıcaklığını veremez. Maaşla analık babalık olmuyor.» demektedir.

Şüphesiz ki, çocuklara ana-baba sıcaklığını başkalarının vermesi güç-

tür. Fakat her dünya insanının her çocuğa karşı sevgi ve candanlığı gösterebilmesinin zamanı gelmiştir.

Şayet çocuklara gösterilecek sevginin hâlâ bir kalıtımla bağlantısı kuruluyorsa, o sevgi otomatik, bencilce bir seviyededir, denilebilir.

İdrak ve şuuru sürekli gelişim içinde olan insan hakkında, sevgiyi daha iyi tatbik ediyor diyebiliriz. Bunun için biyolojik bir kalıtıma gerek yoktur. Çünkü bilgi sevgiyi kapsar.

Çağımızın şu devresindeki sevgi anlayışının niteliği değişmek zorundadır diye düşünebiliriz.

TEKNOLOJİK OTOMATİZMA

Teknolojik uygarlığın getirdiği rahatlık, insanları bir başka otomatizmaya sokar görünümündedir. Kendini onsuz yapamaz hale getirmekten de öte, insan, idaresini adeta makinalara bırakmış gibidir.

İnsan yaşamının en ince noktasına kadar girmiş olan makinaların, bir gün onu daha da sıkı bir kontrole alacağı kaçınılmazdır. Kendi denetimini başkasına veren kişinin şikâyetine de hakkı olamaz.

BÜYÜK BİR GÜNAH!

Bir Asya ülkesinde, sakalsız vatandaşların büyük bir günah işledikleri kabul edilerek, sakalsızların kamu görevlerinde çalışamayacaklarına karar verilmiş.

Akıl erdirmek oldukça güç ama, herhalde oradaki din ulularının bir bildikleri vardır.

Büyük bir günah, kime karşı işleniyor acaba? Yoksa onlara göre, Tanrı, insanların sakalları ile mi uğraşmaya başlamış? Belki de kararı verenlerin gönülleri, sakalsızların da cennete girmelerini istiyor.

Herşey bir yana da, birçok şeyin şaşırtıcı bir hızla değiştiği, derin tezevüşlere uğrattığı zamanımızda, gözlerini açmamakta direnenler daha da şaşırtıcı olabiliyor.

Fakat belki de dünya insanının geçireceği bir tezevüş türü de böylesine olabilir.

HEM AŞK HEM CİNAYET

Özellikle kadınlar arasında olmak üzere «gönül ilişkileri» öldürme nedenleri arasında ilk sırayı alıyor.

Ülkemizde, kadınların işlediği cinayetlerin %85'i aşk yüzünden. Ve aldatılmak ya da terkedilmek, cinayete götüren bir itilim olmaktadır.

Zamanımızda aşk ve sevgi anlayışları değerlendirmeleri, cinayete aynı düzeye getirilecek kadar düşürülmüştür. Bu bile, insanların ne denli sadece nefساني yargılamalar içinde bulunduğu göstergesi oluyor.

Genel olarak, aşk deyince cinsellik, sevgi deyince duygusallık anlaşılır olmuştur. Ve teknik uygarlığın getirdiği rahatlıklar, duygu ve düşüncelerle öylesine bütünleşmiştir ki; sevginin tatbikatında en ufak üzüntü ve ıstıraba dahi yer verilmek istenmemektedir.

Biz diyoruz ki; şuur bütünlüğünü meydana getiren unsurlarla beraber, bir düşünce sistemini uygulamakla, sevginin yaşam ve denetimi daha bilgili olacaktır. Çünkü bilgi sevgiden üstündür.

(Başaralı 19. Sayfada)

bölük pörçük bir görünüş arz etmektedirler. Bu algıları açıklayan teoriyle doğuştan gelen yara izlerini açıklamak iyice zorlaşmaktadır. Joan Grant'ın çalışmalarını ve romanlarını da açıklamaktan uzaktırlar.

● ROMANCI VE MEDYOM

Joan Grant 1907'de İngiltere'de doğdu ve çocukluğundan itibaren de önceki yüzyıllarda ve değişik ülkelerde geçen hayatlarına dair bilgileri olduğunu ileri sürdü. Bu durum ebeveynlerini rahatsız etti. Psikik yeteneklerini geliştirme imkânını ancak büyüyünce bulabildi. Mısır'ı ziyaret etti ve bu ziyareti sırasında bu ülkeye dair, eski çağlardan kalma anılarını yaşadı, anılarını aklına geldiği gibi kaleme aldı. Çok bölük pörçük bir malzemeydi bu. Psikiyatrist olan kocasının yardımıyla bu malzemeyi 1937'de «Winged Phérah» adlı bir kitapta topladı.

Kitapta 3000 sene önce yaşamış bir Firavunun kızı olan Sekeeta'nın hayatı anlatılır. Grant bu kitabı yazmadan önce o dönemle ilgili hiçbir araştırma yapmamıştı. Mısır uzmanları ise tarihi ayrıntıların çok yerinde olduklarını ileri sürdülerse de Sekeeta olmasından şüphe ettiler. «20 yıl içinde 7 tarihî roman yayınladım.

Bunlar aynı zamanda birer otobiyografidir» diyor, Joan Grant. Bu olayı reenkarnasyonla açıklamak zor olabilir, eğer Joan Grant paranormal algılamalarda bulunmuşsa bunları Mısır uzmanlarının beyinlerinden almış olsa gerekir: Hem almış, hem de ustaca bir araya getirmiş...

Bütün olayları gözönüne alırsak, eski bir inanç olan reenkarnasyon gerçeklik kazanıyor. Çünkü: **Onsuz birçok olayı açıklamamanın imkânı yok. Hindular ve Budistler gibi birçok diğer inanç sahibi de bir hayat sürecinin, ruhun gelişiminde bir aşama olduğunu, ruhun mükemmelliğe kavuşması için de birçok hayat sürecinden geçmesi gerektiğini düşünüyorlar. Bir insanın eyleminin bir gücü belirlediğini ve KARMA adı verilen bu gücün de gelecek hayatın kaderini belirlediğini öne sürüyorlar. Kötü işler yaparak ıstıraplı bir karma oluşturan bir kişinin başına mutlaka çok acı çekeceği bir hayat gelecektir. Böylesi inançlar Dünya'daki adaletsiz hayatı açıklamaktadır. Ayrıca insanı kaderiyle barıştırmaya ve kendisini değiştirmeye yöneliktirler. Ayrıca bu yazıda geçen birçok olayı açıklayabilirler. Bu inançlara bugün verilenin çok üstünde bir değer verilmesi gerektiğine inanıyoruz.** (Inconnu)

Dogonlar'da Sirius Gizemi

Kozmonotik, Astronotik, Astronomi ve Astrofizik:

Bütün bu bilim dalları Dogon Kozmogonistinde mevcut. Dogonlar Afrikalı, Mali ülkesinde yaşıyorlar; bu iki yüz elli bin kişi, onbin yıldan beri Jüpiter'in uydularını Satürn'ün halkalarını, Ay'ın kraterlerini, 8.6 ışık yılı uzaklıktaki Sirtus'u, Sirius - B'yi biliyorlar.

Teleskopları yok, gözlemeleri yok, İlkel Afrikalılar uzay gemilerini, uzaylıları biliyorlar.

Bilgileri Dünya - dışı bir kökene bağlıyor. YENİ YAYINLANDI. ÜÇYÜZ LİRA...